

სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო

2015 წლის საქმიანობის ანგარიში

თბილისი 2016

სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო
STATE PROCUREMENT AGENCY

თბილისი 2016

სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო
ქ. თბილისი 0113, რიჩარდ ჰოლბრუკის ქუჩა N8
(+99532) 2 484822

www.procurement.gov.ge / info@procurement.gov.ge

სარჩევი

შესავალი.....	2
გამარტივებული შესყიდვის განხორციელების რეფორმა.....	5
კონკურსის ჩატარების რეფორმა	7
ძირითადი მაჩვენებლების ანალიზი	9
კონსოლიდირებული ტენდერების ორგანიზება და ჩატარება.....	28
დავების განხილვის პროცესი.....	31
რეაგირება ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევებზე.....	35
შავი და თეთრი სიების წარმოება.....	37
ადამიანური რესურსების განვითარება.....	43
გამოცემები და პუბლიკაციები	48
მომხმარებლებთან კომუნიკაცია	49
თანამშრომლობა საერთაშორისო ინსტიტუტებთან, პარტნიორობა სამოქალაქო და საჯარო სექტორთან	50
პარტნიორები.....	58

შესავალი

სახელმწიფო შესყიდვებს ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებაში განსაკუთრებული როლი აკისრია. საგულისხმოა, რომ 2015 წელს სახელმწიფო შესყიდვების ჯამურმა ღირებულებამ 3.2 მილიარდ ლარს გადააჭარბა. აღსანიშნავია, რომ შესყიდვების ერთიანი ელექტრონული სისტემის eProcurement-ის ამოქმედებიდან 2015 წლის ბოლომდე სახელმწიფო ბიუჯეტიდან დაზოგილმა თანხამ ერთ მილიარდ ლარს გადააჭარბა. ამავდროულად, მუდმივად იზრდებოდა სისტემაში განხორციელებული ელექტრონული ტენდერების რაოდენობა, რომელმაც 35 ათასს გადააჭარბა, ასევე რეკორდულად გაიზარდა რეგისტრირებული მომხმარებლების რაოდენობაც და 2015 წლის ბოლოს ამ რიცხვმა 29,815-ს მიაღწია.

ისევე როგორც გასული წლების განმავლობაში, 2015 წელსაც, სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს უმთავრეს მიზნებს წარმოადგენდა სახელმწიფო შესყიდვების პროცედურებში მაღალი ხარისხის გამჭვირვალობის სტანდარტების დაცვა, ახალი ელექტრონული სერვისების განვითარება და კონკურენციის ხელშეწყობა სახელმწიფო სახსრების ხარჯვის სამართლიან გარემოში განსახორციელებლად. სააგენტოს პრიორიტეტებს ასევე წარმოადგენდა სახელმწიფო შესყიდვებში მცირე და საშუალო ბიზნესის ჩართულობის ხელშეწყობა, რაც თავის მხრივ განაპირობებს ჩვენს ქვეყანაში ეკონომიკურ განვითარებას და დასაქმების ზრდას.

დასახული მიზნების მისაღწევად, საერთაშორისოდ აღიარებული საუკეთესო პრაქტიკის გათვალისწინებით, განხორციელდა რიგი საკანონმდებლო რეფორმები, მოხდა სამართლებრივი ბაზის შემდგომი სრულყოფა და ასევე, სახელმწიფო შესყიდვების ერთიანი ელექტრონულ სისტემაში ჩაშენდა ახალი ელექტრონული მოდულები.

სააგენტოს მიერ, შეიქმნა და 2015 წლის 1 ნოემბრიდან დაინერგა გამარტივებული შესყიდვების შეთანხმების ელექტრონული მოდული. აღნიშნული მოდული საჯაროა რაც ყველა დაინტერესებულ პირს აძლევს შესაძლებლობას განახორციელოს გამარტივებული შესყიდვის საშუალებით დახარჯული სახელმწიფო სახსრების კონტროლი. გარდა ამისა, აღნიშნული მოდულის დანერგვით, გადაუდებელი აუცილებლობის შემთხვევაში შემსყიდველ ორგანიზაციებს საგრძნობლად გაუადვილდათ გამარტივებული შესყიდვის შეთანხმების პროცედურები, რადგან მათ აღარ უნევთ ზემდგომ ორგანოსთან შესყიდვის განხორციელების შეთანხმება, რაც ცვლილებამდე დაკავშირებული იყო ხანგრძლივ პროცედურებთან. გამარტივებული შესყიდვის შეთანხმების მოდულის საშუალებით შემსყიდველი ორგანიზაციები სააგენტოსგან პასუხს იღებენ არაუმეტეს სამი სამუშაო დღის განმავლობაში.

ხაზგასასმელია ისიც, რომ სააგენტოს მიერ, 2015 წელს განხორციელდა მნიშვნელოვანი რეფორმირება ჯერ კიდევ ე.წ. „ქალაქის ტექნოლოგიით“ მიმდინარე კონკურსებისა და საგრანტო კონკურსების სფეროში. დაინერგა ამ ტიპის კონკურსების ორი ელექტრონული მოდული, რამაც უზრუნველყო კონკურსებში გამჭვირვალობის ხარისხის, სამართლიანობის, ობიექტურობის და კონკურენციის დონის მნიშვნელოვანწილად გაუმჯობესება.

2015 წელს, ერთიან ელექტრონულ სისტემაში გამოცხადდა კონსოლიდირებული ტენდერები სხვადასხვა სახეობის საწვავზე, პერსონალურ და პორტაბელურ/სატარებელ კომპიუტერებზე, A4 ფორმატის საბეჭდო ქაღალდებზე და ასევე ფიჭური კავშირგაბმულობის მომსახურებაზე. დამატებით, 2015 წელს პირველად, გამოცხადდა ავტომანქანების საბურავების კონსოლიდირებული ტენდერები. მხოლოდ 2015 წელს კონსოლიდირებული ტენდერებით დაზოგილმა თანხამ შეადგინა დაახლოებით 40 მილიონი ლარი.

ასევე, დაინერგა კონსოლიდირებული ტენდერების მენეჯმენტის სრულიად ახალი ელექტრონული სისტემა, რომელიც ხელს შეუწყობს როგორც კონსოლიდირებული ტენდერების სწორ დაგეგმვას, საჭიროებების ანალიზს, ასევე შემსყიდველი ორგანიზაციების მონაცემების დროულ განახლებას და სააგენტოს მიერ მათთვის განეული სერვისის მკვეთრ გაუმჯობესებას.

კვლავ პრიორიტეტად რჩება საჯარო სექტორის უწყებების შესყიდვების სპეციალისტების გადამზადება და მათგან პროფესიული კორპუსის ჩამოყალიბება. სააგენტოს სასწავლო ცენტრი აქტიურად განაგრძობს სახელმწიფო შესყიდვების სფეროში და ბიზნეს-სექტორში დასაქმებული შესყიდვების სპეციალისტების გადამზადებას. 2015 წელს, ჯამში, გადამზადდა 549 მსმენელი.

2015 წელს, ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ (AA/DCFTA) შეთანხმების ფარგლებში გათვალისწინებული საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვების კანონმდებლობის ევროკავშირის შესაბამის კანონმდებლობასთან დაახლოების მიზნით შემუშავებულ იქნა კომპლექსური გზამკვლევი და გეგმა-გრაფიკი. გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP), შვედეთის საერთაშორისო განვითარებისა და თანამშრომლობის სააგენტოს (SIDA) დახმარებით და სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს აქტიური ჩართულობით შემუშავებული სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული საკანონმდებლო, ინსტიტუციური და სხვა სახის რეფორმების განხორციელების შედეგად მოხდება

ევროკავშირისა და საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვების ბაზრების ორმხრივი გახსნა, რაც ქართულ საწარმოებს უზრუნველყოფს დამატებითი საექსპორტო შესაძლებლობებით.

გემოაღნიშნული წარმატებული რეფორმების განხორციელება შეუძლებელი იქნებოდა საქართველოს მთავრობისა და პარლამენტის მხარდაჭერის გარეშე.

საერთაშორისო ორგანიზაციების, საფინანსო ინსტიტუტების და სააგენტოს ურთიერთთანამშრომლობის ფარგლებში განხორციელდა რამოდენიმე მნიშვნელოვანი პროექტი და ღონისძიება, რომელთაგანაც შეიძლება გამოვყოთ:

სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტომ, მსოფლიო ბანკის ეგიდით, ქ. ბათუმში უმასპინძლა „მე-11 საჯარო შესყიდვების სფეროს ცოდნის გაზიარების საერთაშორისო ფორუმს“, რომელშიც მონაწილეობა მიიღო 25 ქვეყნის 100-ზე მეტმა წარმომადგენელმა.

მაღალი იყო ასევე ინტერესი საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვების წარმატებული რეფორმების მიმართ მრავალი ქვეყნის მთავრობის ოფიციალური დელეგაციების, საერთაშორისო და არასამთავრობო ორგანიზაციების მხრიდან. ჩვენი ქვეყნის გამოცდილების გაზიარების მიზნით სააგენტომ 2015 წელს უმასპინძლა უგანდის, ეთიოპიის, ავღანეთის, უზბეკეთის, ყირგიზეთის, ტაჯიკეთის, ალბანეთის იაპონიის, მალაიზიის და ზამბიის დელეგაციებს.

სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო კვლავ აგრძელებს რეფორმების კურსს. 2016 წელს იგეგმება სრულიად ახალი შესყიდვის ტიპების შემუშავება და ელექტრონულ სისტემაში ჩაშენება, რაც შემსყიდველ ორგანიზაციებს კიდევ უფრო მეტად გაუმარტივებს ტენდერებში ეკონომიკურად ყველაზე მომგებიანი წინადადების მქონე პრეტენდენტის გამოვლენას.

გამარტივებული შესყიდვის განხორციელების რეფორმა

2015 წელს მნიშვნელოვანი ცვლილებები განხორციელდა შემსყიდველი ორგანიზაციების მიერ გამარტივებული შესყიდვების წარმოების წესსა და პროცედურებში. ცვლილებების მიზანს წარმოადგენდა ერთის მხრივ, ქვეყანაში გამარტივებული შესყიდვების შემცირება, ხოლო, მეორეს მხრივ, მეტი საჯაროობის უზრუნველყოფა, რათა შემცირებულიყო ღია კონკურენტული პროცედურების გვერდის ავლით განხორციელებული შესყიდვების წილი. 2015 წლის 24 ივლისს საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებულ იქნა ცვლილებები „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონში, რომლითაც განისაზღვრა გამარტივებული შესყიდვების ის საფუძვლები, რომელთა შეთანხმებაც სავალდებულოა სააგენტოსათან. აღნიშნული ცვლილების შესაბამისად, სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს თავმჯდომარის 2015 წლის 17 აგვისტოს №13 ბრძანებით დამტკიცებულ იქნა „გამარტივებული შესყიდვის კრიტერიუმებისა და გამარტივებული შესყიდვის ჩატარების წესი“, რომლის საფუძველზე, შემსყიდველი ორგანიზაციები ვალდებული არიან 2015 წლის 1 ნოემბრიდან სახელმწიფო შესყიდვის ხელშეკრულების გამარტივებული შესყიდვის საშუალებით დადების შესახებ მიღებული გადაწყვეტილება შესყიდვის განხორციელებამდე საჯაროდ დაასაბუთონ და შემდეგ შეათანხმონ სააგენტოსთან სახელმწიფო შესყიდვების ერთიან ელექტრონულ სისტემაში ახლად ჩაშენებული გამარტივებული შესყიდვის შეთანხმების SMP¹ -მოდულში მიმართვის წარდგენის გზით. სააგენტო შემსყიდველი ორგანიზაციის მიმართვიდან არაუადრეს ორი და არაუგვიანეს სამი სამუშაო დღის ვადაში, იღებს გადაწყვეტილებას თანხმობის გაცემის ან გაცემაზე უარის თქმის შესახებ.

სააგენტოსთან შეთანხმებას ექვემდებარება ის გამარტივებული შესყიდვები, რომელთა განხორციელებაც განპირობებულია შემდეგი ოთხი საფუძვლით:

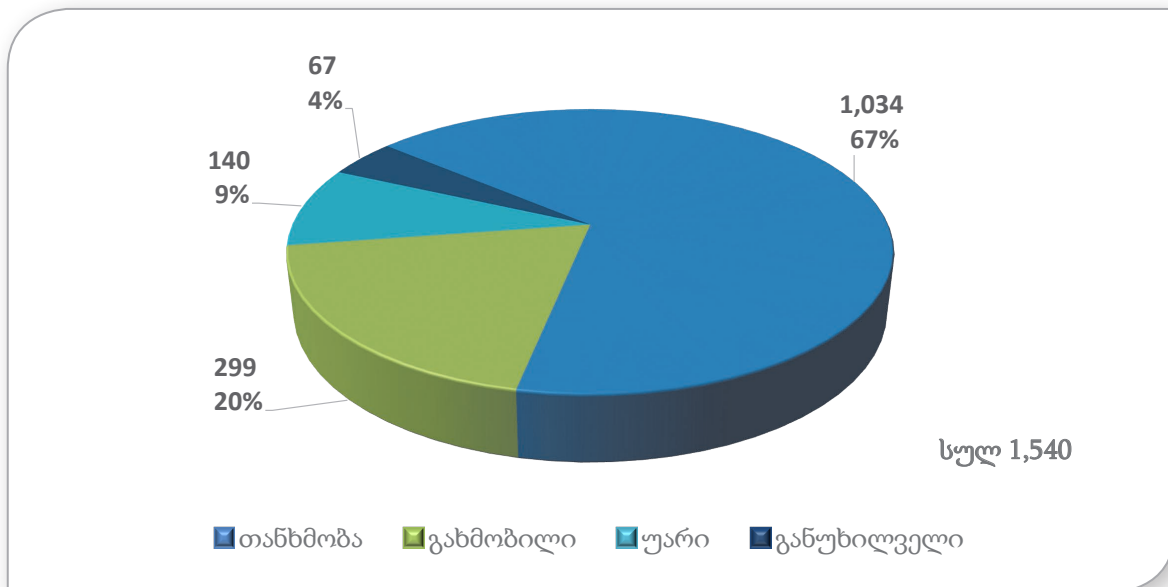
1. შესყიდვის ობიექტის მიწოდება წარმოადგენს ერთი პირის ექსკლუზიურ უფლებას;
2. არსებობს გადაუდებელი აუცილებლობა;
3. მიმწოდებლისგან შესყიდული შესყიდვის ობიექტის ხარისხის გაუარესების თავიდან ასაცილებლად ან შესყიდვის ობიექტის შემდგომი ექსპლუატაციის უზრუნველყოფის მიზნით საჭიროა შესყიდვა განხორციელდეს იმავე მიმწოდებლისგან ან იმავე მიმწოდებელთან დადებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ქვეკონტრაქტორისგან;
4. სახელმწიფოებრივი და საზოგადოებრივი მნიშვნელობის ღონისძიების შეუფერხებლად ჩატარებისთვის გათვალისწინებულია შეზღუდული ვადები.

¹ SMP-Simplified Module of Procurement

2015 წლის 1 ნოემბრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით SMP მოდულში, შემსყიდველი ორგანიზაციების მიერ დარეგისტრირდა სულ 1,540 მიმართვა გამარტივებულ შესყიდვაზე სააგენტოს მხრიდან თანხმობის მიღების მოთხოვნით. სააგენტოს მიერ თანხმობა გაიცა მხოლოდ 1,034 მიმართვაზე, შესაბამისად უარი ეთქვა, უკან იქნა გახმობილი და განუხილველად იქნა დატოვებული 506 მიმართვა (დიაგრამა N1).

დიაგრამა N1: გამარტივებული შესყიდვის შეთანხმების მოდულში შემოსული განცხადებების სტატისტიკა სტატუსების მიხედვით

აღსანიშნავია, რომ სახელმწიფო შესყიდვების პროცესებში გამჭვირვალობის პრინციპიდან გამომდინარე, შემსყიდველი ორგანიზაციების სააგენტოსადმი მიმართვა (მისი გაცნობა) გამარტივებულ შესყიდვაზე თანხმობის მისაღებად ხელმისაწვდომი გახდა ნებისმიერი დაინტერესებული პირისთვის. ამასთან, დაინტერესებულ პირებს საშუალება აქვთ, სააგენტოს მიერ შემსყიდველი ორგანიზაციის მიმართვაზე გადაწყვეტილების მიღებამდე, წარადგინონ საკუთარი მოსაზრებები, აღნიშნულ ელექტრონულ მოდულში არსებული კომენტარების ფუნქციის გამოყენებით. ყოველივე ზემოაღნიშნული, მნიშვნელოვნად აადვილებს გამარტივებული შესყიდვების პროცედურების მონიტორინგს როგორც სააგენტოს, ისე საზოგადოების მხრიდან. 2015 წლის ბოლოს და 2016 წლის დასაწყისის ტენდენციებით დასტურდება არამართლზომიერი და ნაკლებად დასაბუთებული გამარტივებული შესყიდვების მოცულობის შემცირება, რაც, საერთო ჯამში, წარმოადგენდა მთავრობის მიზანსაც.

კონკურსის ჩატარების რეფორმა

კონკურსი წარმოადგენს სახელმწიფო შესყიდვის ალტერნატიულ საშუალებას, რომლითაც შემსყიდველი ორგანიზაცია უფლებამოსილია, შეისყიდოს საპროექტო ან/და სახარჯთაღრიცხვო მომსახურება, მათ შორის, დიზაინერული, დაგეგმარების, არქიტექტურული და საინჟინრო გეგმები ან პროექტები.

2015 წლის ივლისამდე კონკურსები ტარდებოდა ე.წ. „ქაღალდის ფორმით“, რაც გულისხმობდა შემსყიდველ ორგანიზაციაში წინადადებების კონვერტებით წარდგენას. კონკურსის ჩატარების კონკრეტული წესებისა და პრეტენდენტების შეფასების სტანდარტიზებული მეთოდის არარსებობა განაპირობებდა განსხვავებულ მიდგომებს შემსყიდველი ორგანიზაციების მხრიდან, გაუგებრობას მიმწოდებლებში და, ხშირ შემთხვევაში, ბადებდა „ტენდენციური“ შეფასების საფუძვლიან ეჭვს. დღესდღეობით, შემუშავებული წესები და მათ შესაბამისად შექმნილი კონკურსების ახალი ელექტრონული მოდული უზრუნველყოფს არა მხოლოდ ერთიან ნორმებს, არამედ, საკონკურსო განცხადებებისა და დოკუმენტების ელექტრონულად გამოქვეყნებას და წინადადებების მიღებას ელექტრონული სისტემის საშუალებით. აღსანიშნავია, რომ შესაბამისი დოკუმენტები არქივდება ელექტრონულ სისტემაში, რაც ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს აძლევს საშუალებას, განახორციელოს ჩატარებული კონკურსების მონიტორინგი. სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს მიერ შემუშავდა და დაინერგა პრეტენდენტების შეფასების ერთიანი, უნივერსალური ალგორითმი, რომლის მიხედვითაც, შემსყიდველი ორგანიზაციის მიერ წინასწარ განსაზღვრული ხარისხობრივი კრიტერიუმების, საკონკურსო წინადადების ფასის და ცალკეული კრიტერიუმების პრიორიტეტულობის კოეფიციენტების გამოყენებით მარტივად ხორციელდება საუკეთესო ხარისხის/ფასის წარმდგენი პრეტენდენტის გამოვლენა. საკონკურსო წინადადებების რანჟირების ავტომატური სისტემის გამოყენებამ, ერთის მხრივ, მნიშვნელოვნად გაუმარტივა შემსყიდველ ორგანიზაციებს პრეტენდენტების მიერ წარდგენილი წინადადებების შეფასების პროცესების წარმართვა, ხოლო მეორეს მხრივ, აღმოფხვრა გაუგებრობა მიმწოდებლებში. ზემოაღნიშნული სიახლეების შესახებ სისტემის მომხმარებლების ცნობიერების ამაღლებისათვის სააგენტომ შეიმუშავა არაერთი პრაქტიკული სახელმძღვანელო, რომელიც თავმოყრილია სააგენტოს ვებ-გვერდზე რუბრიკაში „მეთოდური მითითებები კონკურსის მოდულის შესახებ“².

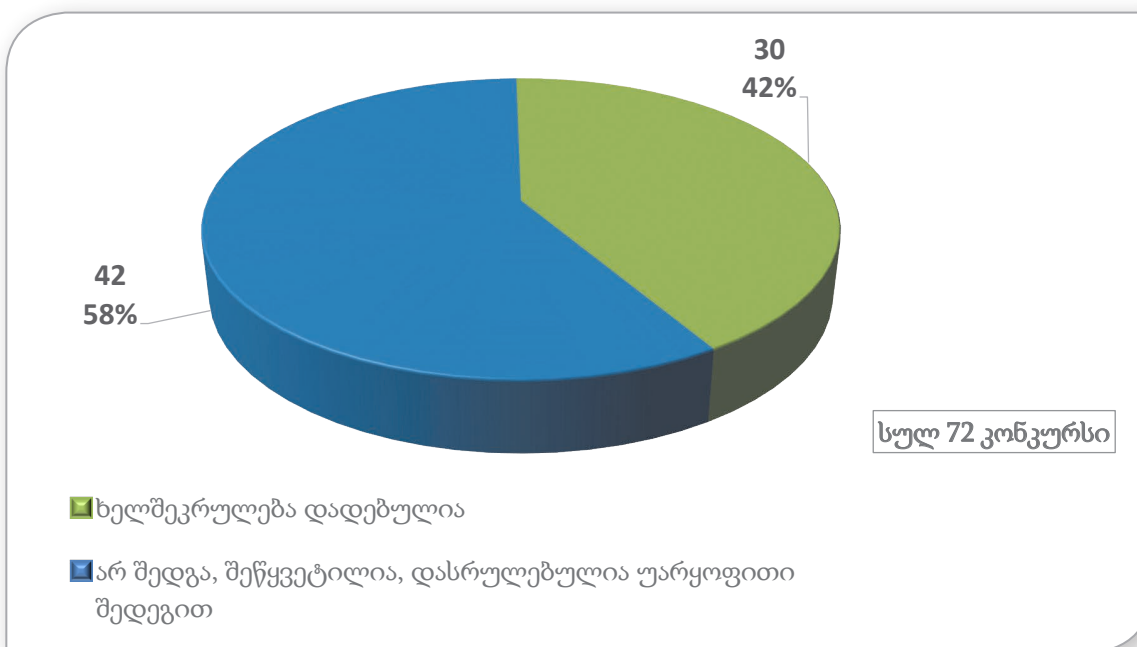
აღსანიშნავია, რომ ტენდერების ანალოგიურად, საკონკურსო პროცედურები ექვემდებარება გასაჩივრებას დავების განხილვის საბჭოში, რაც აძლევს ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს მისი უფლებების დაცვის საშუალებას.

² <http://www.procurement.gov.ge/konkursebi.aspx>

კონკურსის მოდულის ამოქმედებიდან 2016 წლის 1 იანვრამდე, ელექტრონული ფორმით გამოცხადდა 87 კონკურსი, რომელთაგან, წლის ბოლომდე, საბოლოო სტატუსი მიენიჭა 72-ს. საბოლოო სტატუსის მქონე კონკურსებიდან 30-ის სტატუსია „ხელშეკრულება დადებულია“, რომელთა საერთო სავარაუდო ღირებულებაც შეადგენს 3,539,591 ლარს (დიაგრამა N2). აღსანიშნავია, რომ, 2015 წლის ბოლოს, სიახლის დანერგვიდან რამდენიმე თვეში, უკვე მნიშვნელოვნად შეიმჩნეოდა, როგორც პრეტენდენტების დაინტერესება კონკურსებით, ასევე წარმატებულად დასრულებული კონკურსების პროცენტული წილის მატება.

დიაგრამა N2: 2015 წელს კონკურსის მოდულში რეგისტრირებული კონკურსების განაწილება საბოლოო სტატუსების მიხედვით

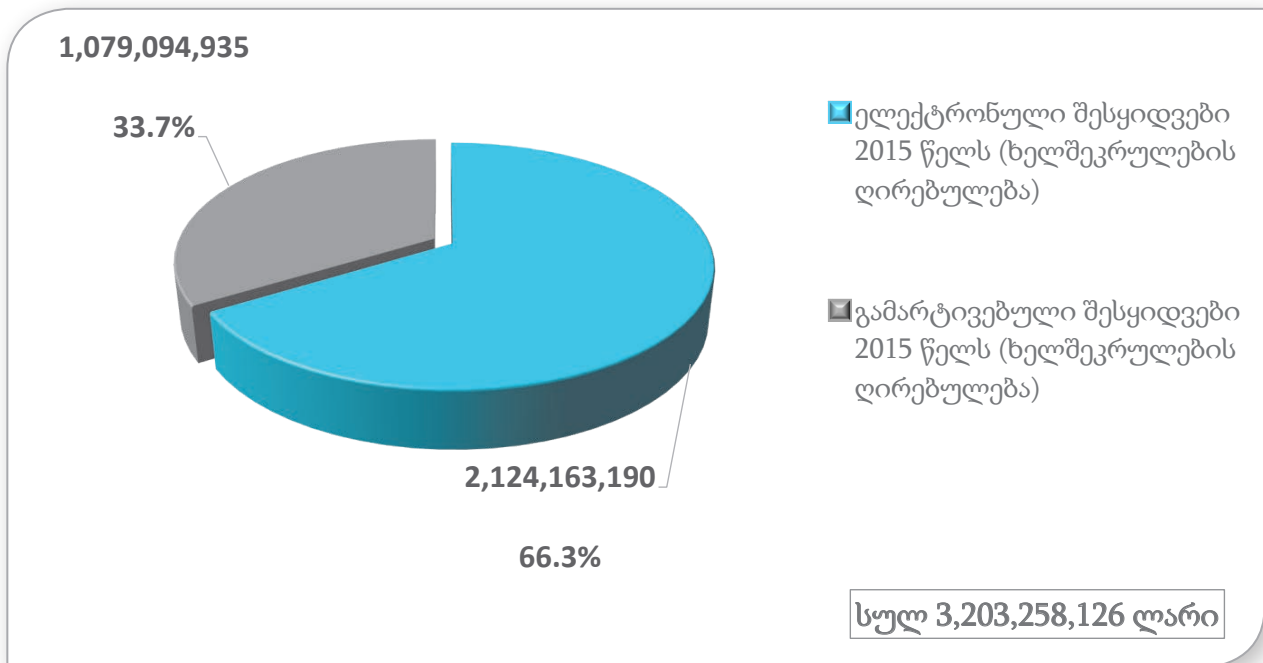

ძირითადი მაჩვენებლების ანალიზი

2015 წლის განმავლობაში სახელმწიფო შესყიდვების ხელშეკრულებების ჯამურმა ღირებულებამ 3,203,258,126 ლარი შეადგინა. მათგან ელექტრონული პროცედურებით³ განხორციელდა 2,124,163,190 ლარის შესყიდვები, ხოლო გამარტივებული შესყიდვის გზით გაფორმებული ხელშეკრულებების ღირებულებამ კი 1,079,094,935 ლარი შეადგინა (დიაგრამა N3).

დიაგრამა N3: სახელმწიფო შესყიდვების ხელშეკრულებების ჯამური ღირებულება

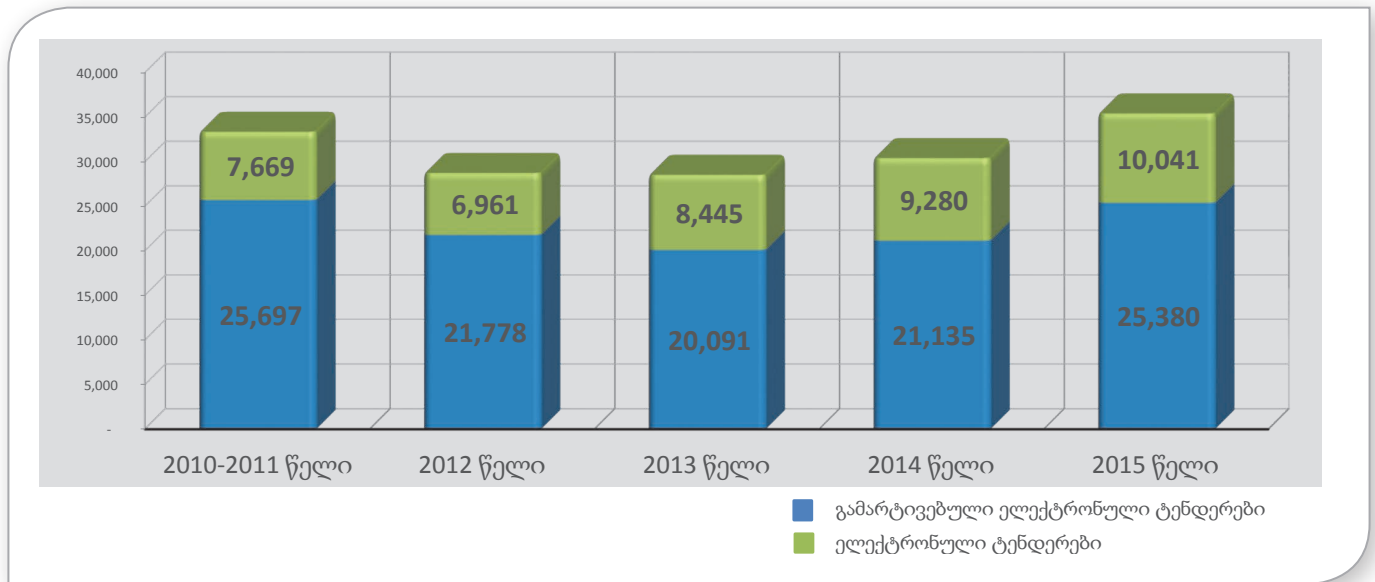

³ ელექტრონული პროცედურები მოიცავს კონსოლიდირებულ ტენდერებს, კონკურსებს, გამარტივებულ ელექტრონულ და ელექტრონულ ტენდერებს

2015 წელს გამოცხადებული ტენდერების რაოდენობამ შეადგინა 35,421, რაც 16%-ით აღემატება წინა წლის ამავე მაჩვენებელს. აღნიშნული ტენდერებიდან 25,380 ჩატარდა გამარტივებული ელექტრონული ტენდერის, ხოლო 10,041 ელექტრონული ტენდერის სახით, რაც 2014 წლის მაჩვენებლებს გამარტივებული ელექტრონული ტენდერის შემთხვევაში აღემატება 20%-ით, ხოლო ელექტრონული ტენდერების შემთხვევაში 8%-ით (დიაგრამა N4). ამავდროულად, წლის განმავლობაში საბოლოო სტატუსი მიენიჭა 35,972⁴ ტენდერს რომელთაგანაც 24,950 მათგანს მინიჭებული აქვს სტატუსი „ხელშეკრულება დადებულია“ (დიაგრამა N5). 2015 წელს შემდგარი ტენდერების ჯამური სავარაუდო ღირებულება შეადგენდა 2,292,647,193 ლარს, ხოლო სახელშეკრულებო ღირებულება კი 1,992,942,977 ლარს. შესაბამისად, სახელმწიფო შესყიდვების ელექტრონული სისტემის მეშვეობით წლის განმავლობაში მიღწეული ეკონომია მხოლოდ გამარტივებული ელექტრონული ტენდერებითა და ელექტრონული ტენდერებით არის 299,704,216 მილიონი ლარი, რაც ჯამური სავარაუდო ღირებულების დაახლოებით 13%-ს წარმოადგენს.

დიაგრამა N4: 2010-2015 წლებში გამოცხადებული ელექტრონული და გამარტივებული ელექტრონული ტენდერების რაოდენობა

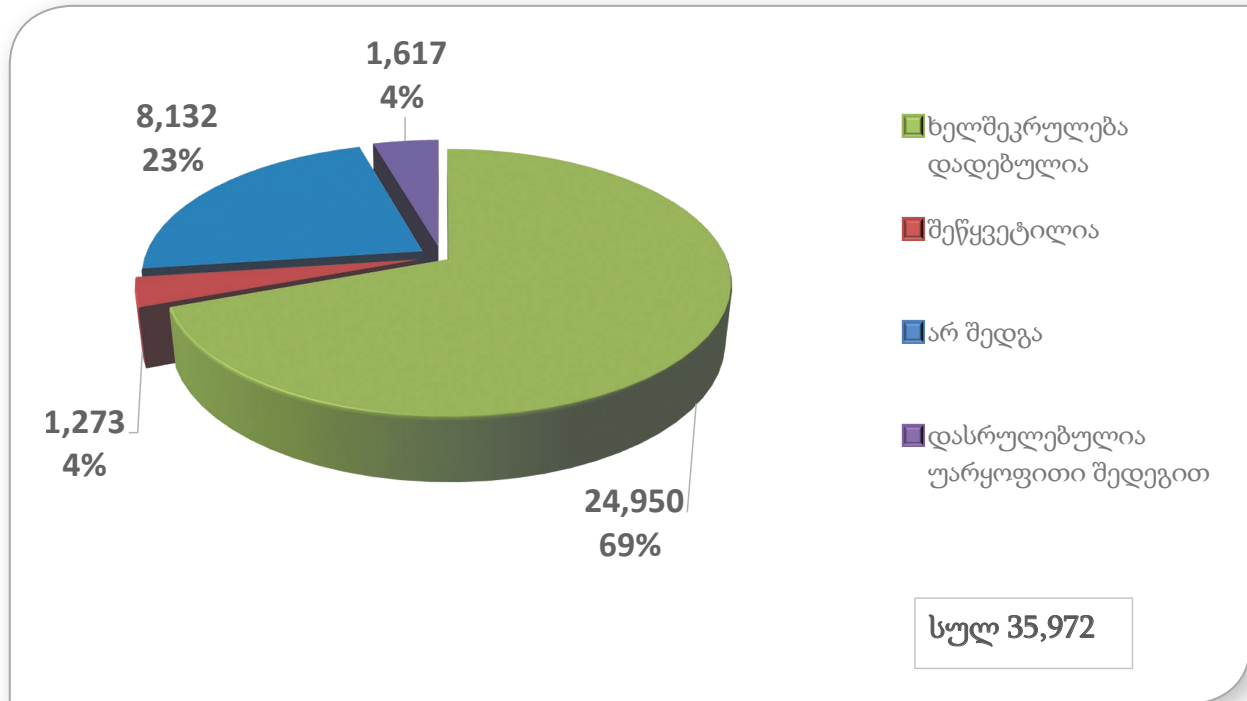

მონაცემები შეიცავს მხოლოდ გამარტივებულ ელექტრონულ ტენდერს და ელექტრონულ ტენდერს. მონაცემები არ შეიცავს ვაჭრობას პრეტენდენტით.

⁴ აღნიშნული მონაცემები მოიცავს იმ ტენდერებსაც რომლებიც გამოცხადებული იყო 2014 წელს და სტატუსი მიენიჭა 2015 წლის განმავლობაში.

დიაგრამა N5: 2015 წელს ტენდერებზე მინიჭებული საბოლოო სტატუსების განაწილება

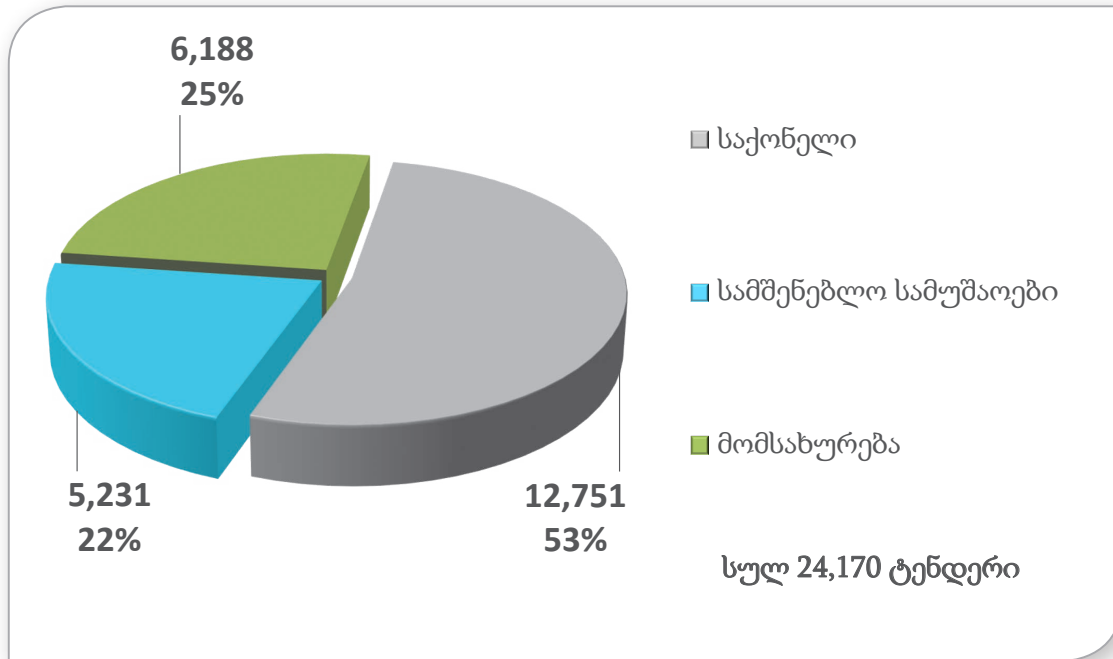

მონაცემები დათვლილია მხოლოდ გამარტივებულ ელექტრონულ და ელექტრონულ ტენდერებზე. მონაცემები მოიცავს ტენდერებს „ვაჭრობა პრეისკურანტით“.

განხორციელებული ელექტრონული და გამარტივებული ელექტრონული ტენდერების რაოდენობრივი და სახელშეკრულებო ღირებულებების განაწილება შესყიდვის ობიექტის მიხედვით წარმოჩენილია დიაგრამებზე N6 და N7.

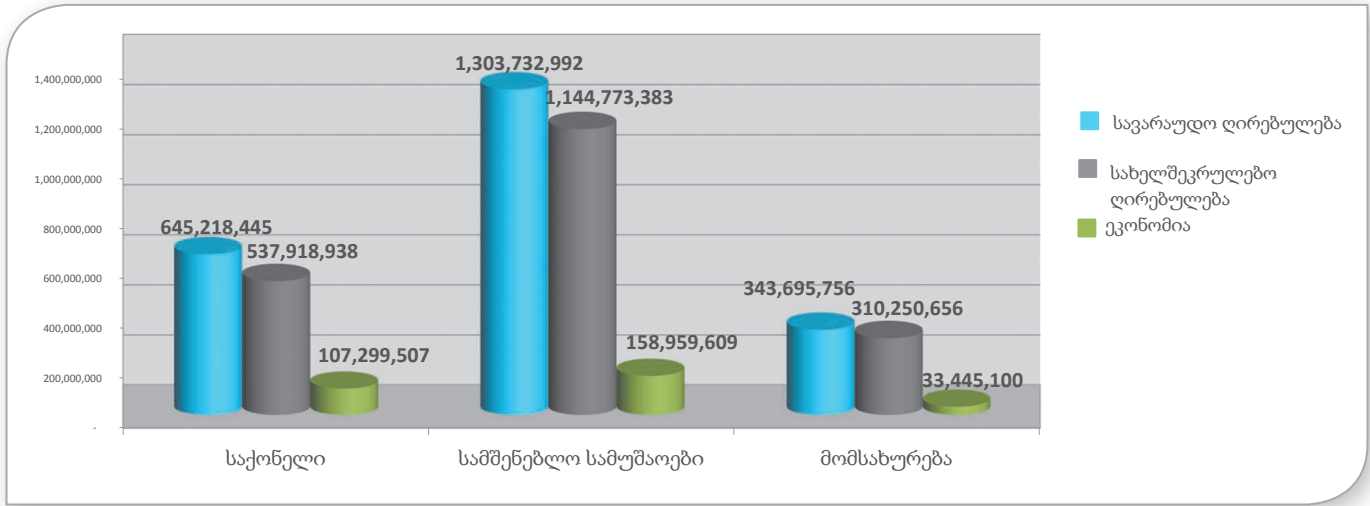
დიაგრამა N6: 2015 წელს ჩატარებული ტენდერების რაოდენობრივი განაწილება
შესყიდვის ობიექტის მიხედვით

მონაცემები არ მოიცავს ვაჭრობას პრეისკურანტით

დიაგრამა N7: 2015 წელს ჩატარებული ტენდერების ღირებულებითი განაწილება და ეკონომია შესყიდვის ობიექტის მიხედვით

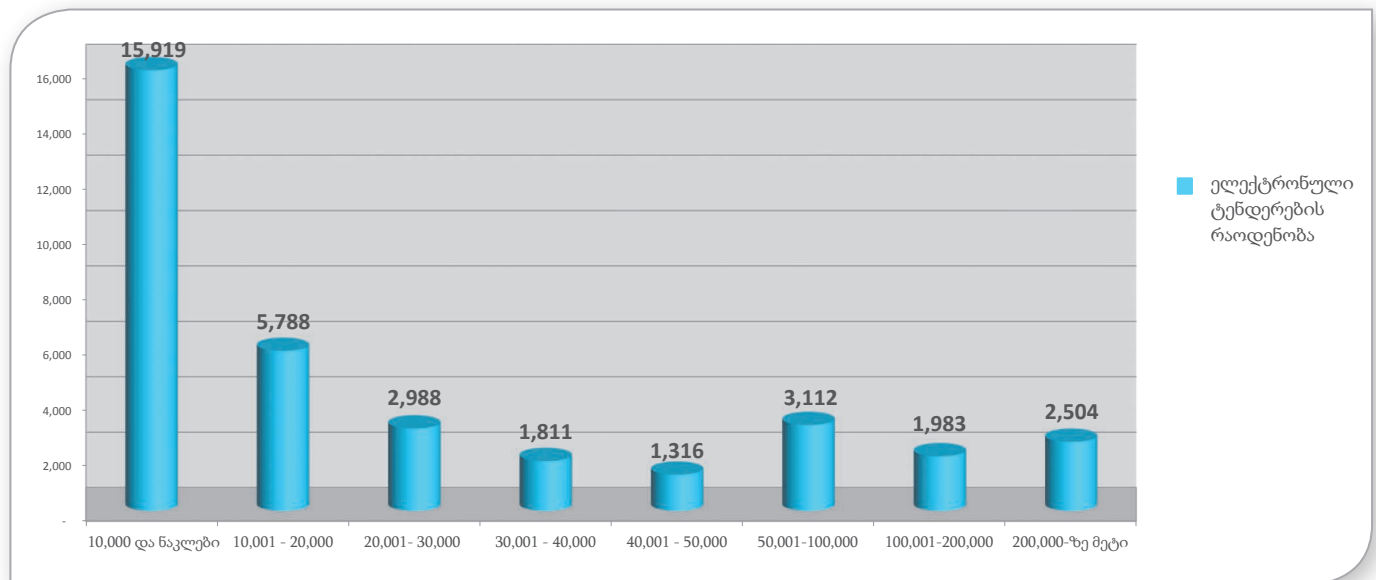
	სავარაუდო ღირებულება	სახელმწიფო ღირებულება	ეკონომია
საქონელი	645,218,445 (28%)	537,918,938 (27%)	107,299,507 (36%)
სამშენებლო სამუშაოები	1,303,732,992 (57%)	1,144,773,383 (57%)	158,959,609 (53%)
მომსახურება	343,695,756 (15%)	310,250,656 (16%)	33,445,100 (11%)
სულ	2,292,647,193	1,992,942,977	299,704,216

როგორც დიაგრამა N6-დან ჩანს, რაოდენობრივად, ჩატარებული ტენდერების უმეტესობა 53% მოდის საქონლის შესყიდვებზე, ხოლო დარჩენილი 25% და 22% შესაბამისად ნაწილდება მომსახურებასა და სამუშაოებზე. თუმცა ხელშეკრულებების ღირებულებებით განაწილებაში სურათი რადიკალურად განსხვავებულია (დიაგრამა N7). თუ რაოდენობრივი განაწილებით სამშენებლო სამუშაოებს ეკავათ შესყიდვების ყველაზე მცირე ნაწილი - 22%, სახელმწიფო ღირებულებით ჭრილში მათი მოცულობა ყველაზე დიდია სახელმწიფო შესყიდვებში და წარმოადგენს 1,144,773,383 (57%) ლარს, ხოლო საქონლისა და მომსახურების სახელმწიფო ღირებულებები კი შესაბამისად 537,918,938 (27%) და 310,250,656 (16%) ლარს.

2015 წლის განმავლობაში ელექტრონულ სისტემაში გამოცხადებული 35,421 გამარტივებული ელექტრონული და ელექტრონული ტენდერიდან დაახლოებით 79%-ის სავარაუდო ღირებულება წარმოადგენდა 50,000 ლარს და ნაკლებს (დიაგრამა N8). აღნიშნული ფაქტი მეტყველებს იმაზე, რომ ისევე როგორც წინა წლებში, სახელმწიფო შესყიდვებში მონაწილეობის მიღება კვლავაც დიდწილადაა ხელმისაწვდომი მცირე და საშუალო ბიზნესისთვის.

დიაგრამა N8: 2015 წელს გამოცხადებული ტენდერების განაწილება სავარაუდო ღირებულების მიხედვით

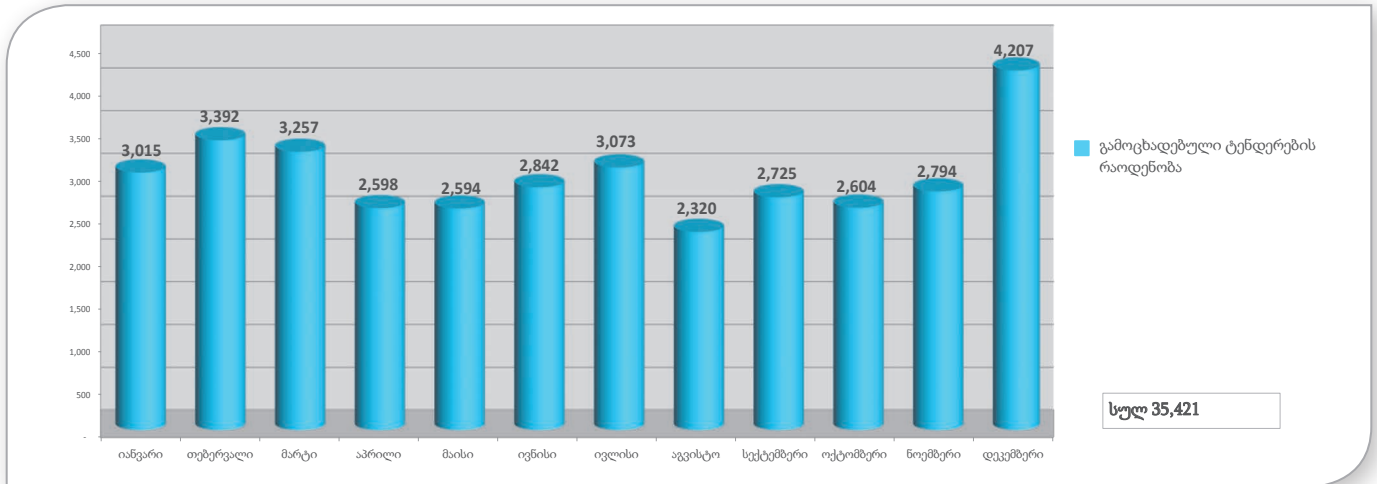

მონაცემები არ მოიცავს „ვაჭრობას პრეისკურანტით“.

დიაგრამა N9-ზე ნაჩვენებია ზემოაღნიშნული გამოცხადებული ტენდერების განაწილება თვეების მიხედვით. გამოცხადებული ტენდერების რაოდენობა ჭარბობს დეკემბრის თვეში. ეს აიხსნება იმით, რომ მომდევნო წლის შესყიდვების წლიურ გეგმას შემსყიდველი ორგანიზაციები სააგენტოს წარუდგენენ არა უგვიანეს მიმდინარე წლის 20 ნოემბრისა, რის შემდგომაც შემსყიდველი ორგანიზაციები შეიძლება ითქვას, რომ ერთგვარ თაღარიგს იჭერენ და მომავალი წლის შესყიდვების გარკვეულ ნაწილზე ტენდერებს აცხადებენ დეკემბრის თვეში, რაც იწვევს მოცემულ პერიოდში ტენდერების რაოდენობის თვალშისაცემ ზრდას.

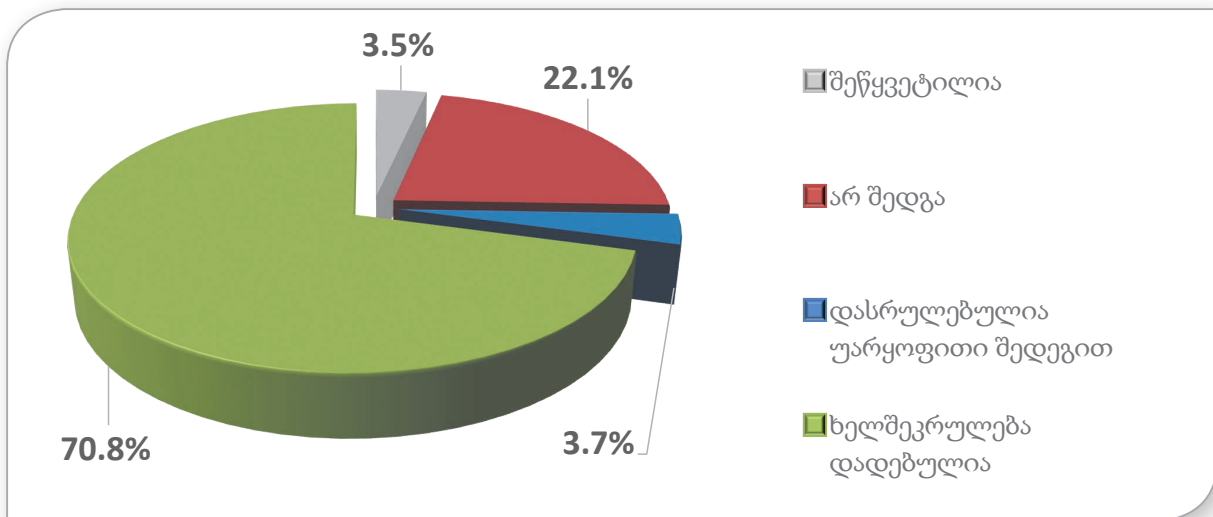
დიაგრამა N9: 2015 წელს გამოცხადებული ტენდერების განაწილება თვეების მიხედვით

2015 წელს კვლავ აქტუალურად რჩება არ შემდგარი, უარყოფითი შედეგით დასრულებული და შეწყვეტილი ტენდერების რაოდენობა (დიაგრამა N10). მათი წილი მთლიან ტენდერებთან მიმართებაში არის 31% რაც 2 პროცენტული პუნქტით აღემატება წინა წლის იმავე მაჩვენებელს.

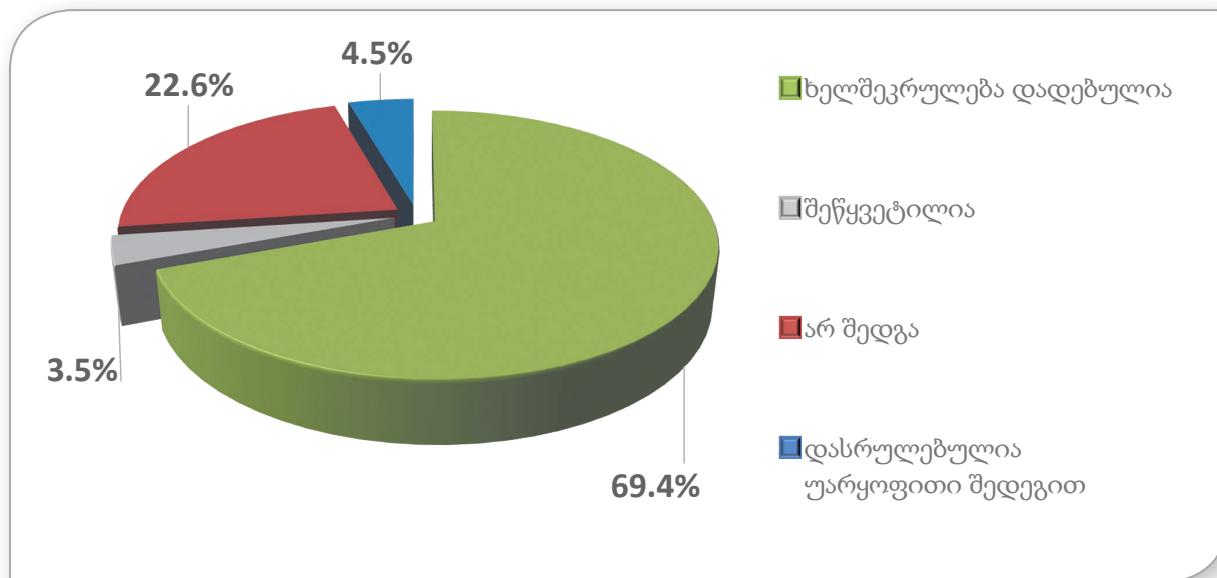
დიაგრამა N10: ტენდერების საბოლოო სტატუსების განაწილება 2014-2015 წლების მიხედვით

2014 წელი

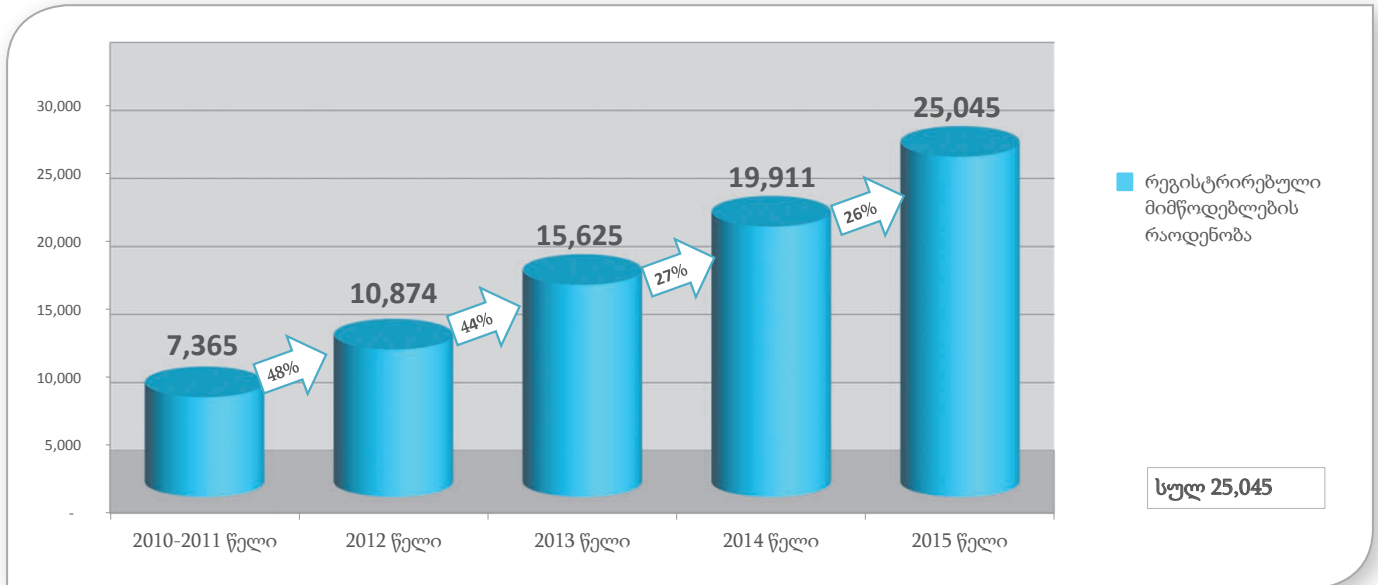
2015 წელი

სააგენტოს დაკვირვებით, არ შემდგარი, უარყოფითი შედეგით დასრულებული და შეწყვეტილი ტენდერების წილის გაზრდაზე გარკვეული გავლენა მოახდინა ეროვნული ვალუტის კურსის ცვალებადობამ.

დიაგრამა N11: 2010-2015 წლებში რეგისტრირებული მიმწოდებლების განაწილება.

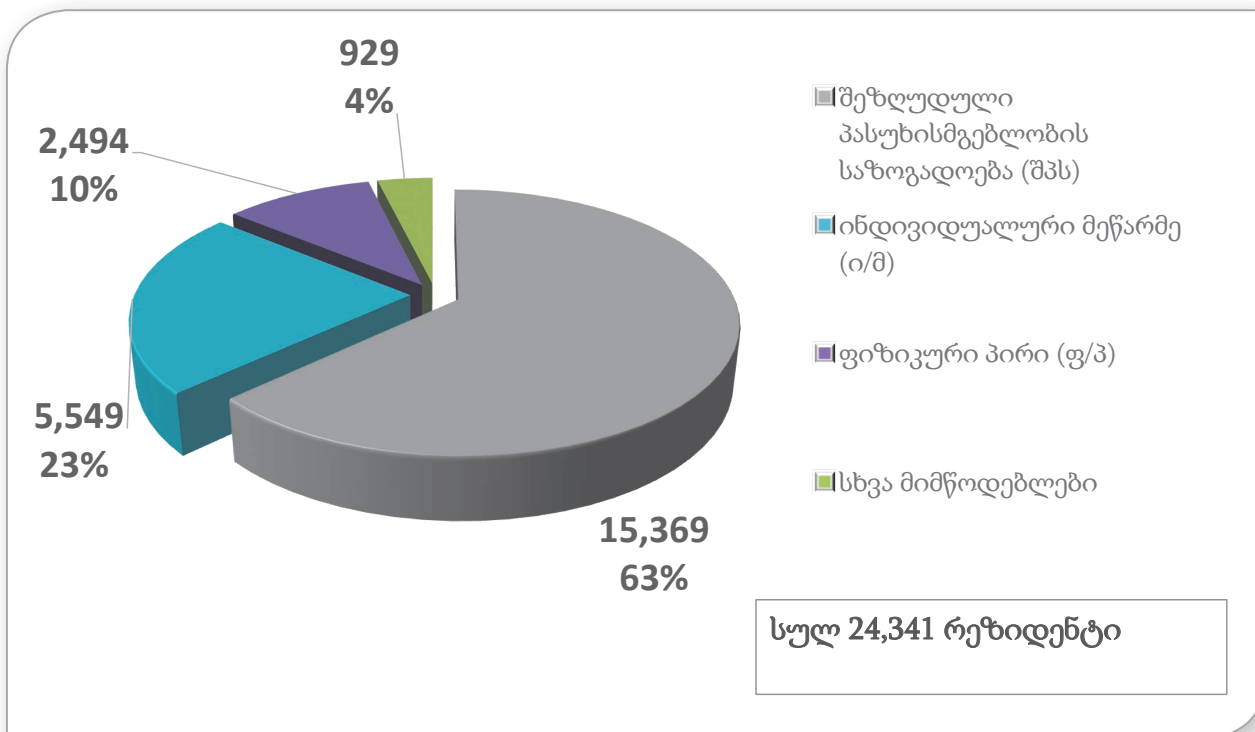

2015 წელს სახელმწიფო შესყიდვების სფეროში კვლავ დიდი აქტიურობით გამოირჩევა კერძო სექტორი. წლის მანძილზე სისტემაში ჯამში 5,134 ახალი მიმწოდებელი დარეგისტრირდა. შედეგად, რეგისტრირებული მიმწოდებლების რაოდენობამ 2015 წლის ბოლოსთვის 25,045 შეადგინა (დიაგრამა N11). სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ინფორმაციით, საქართველოში 2015 წლისთვის ფიქსირდება დაახლოებით 160,000 აქტიური ეკონომიკური ოპერატორი, რომლის მიხედვითაც სახელმწიფო შესყიდვებში მონაწილეობას ღებულობს დაახლოებით 15.6%.

სისტემაში რეგისტრირებული მიმწოდებლების უდიდეს ნაწილს წარმოადგენენ მუდმივად მოქმედი პასუხისმგებლობის საზოგადოებები, ინდივიდუალური მენარმეები და ფიზიკური პირები.

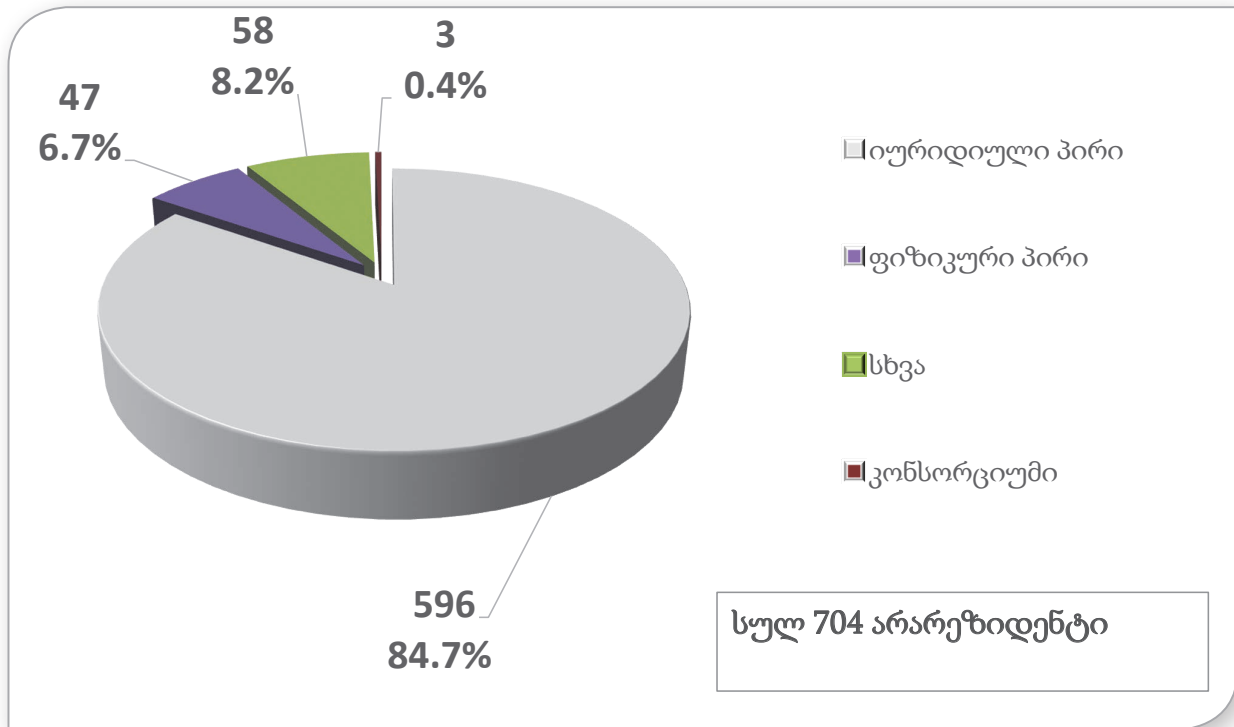

დიაგრამა N12: სისტემაში რეგისტრირებული რეზიდენტი მიმწოდებლების განაწილება
ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის მიხედვით.

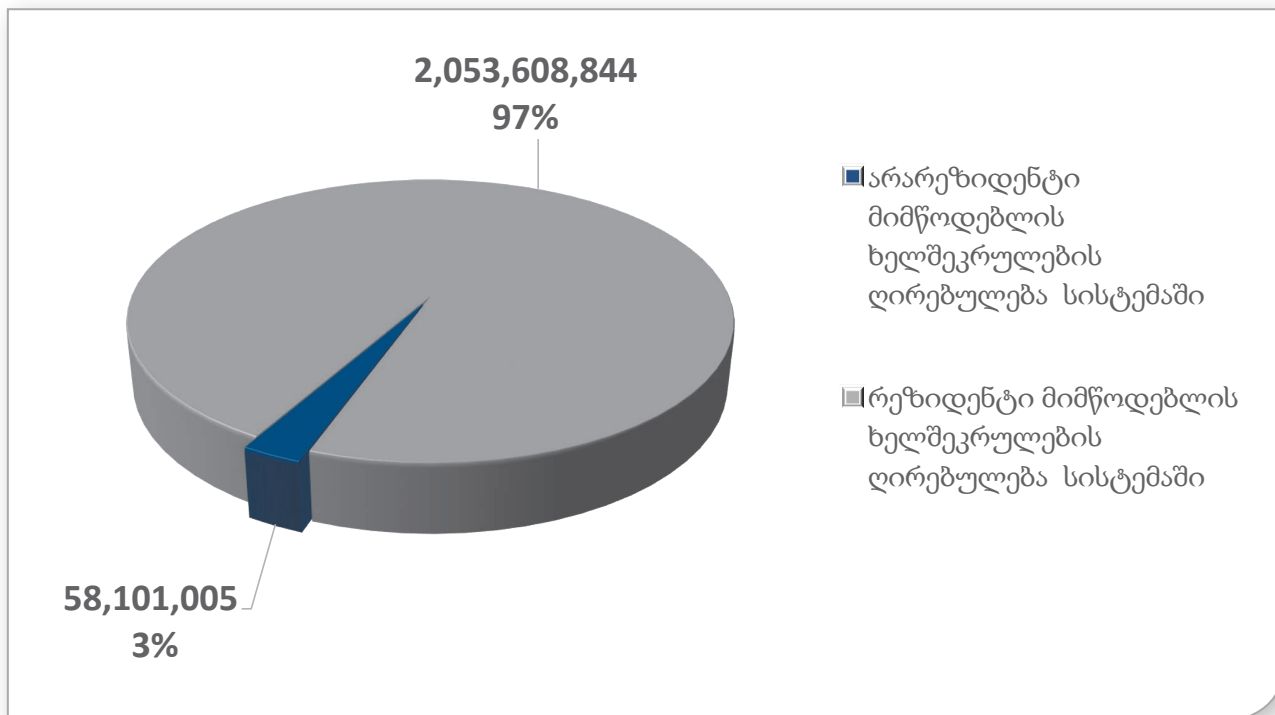
დიაგრამა N13: სისტემაში რეგისტრირებული არარეზიდენტი მიმწოდებლების განაწილება ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის მიხედვით.

2015 წლის მდგომარეობით არარეზიდენტი პირების რაოდენობამ სისტემაში შეადგინა 704, რომელიც 2014 წლის მაჩვენებელს 222-ით (46%-ით) აღემატება. 2015 წლის განმავლობაში არარეზიდენტ მიმწოდებლებთან სისტემის მეშვეობით გამოცხადებულ ტენდერებზე გაფორმებულ იქნა 56 ხელშეკრულება, რომელთა ჯამური ღირებულებაც წარმოადგენდა 58,101,005 ლარს (დიაგრამა N14).

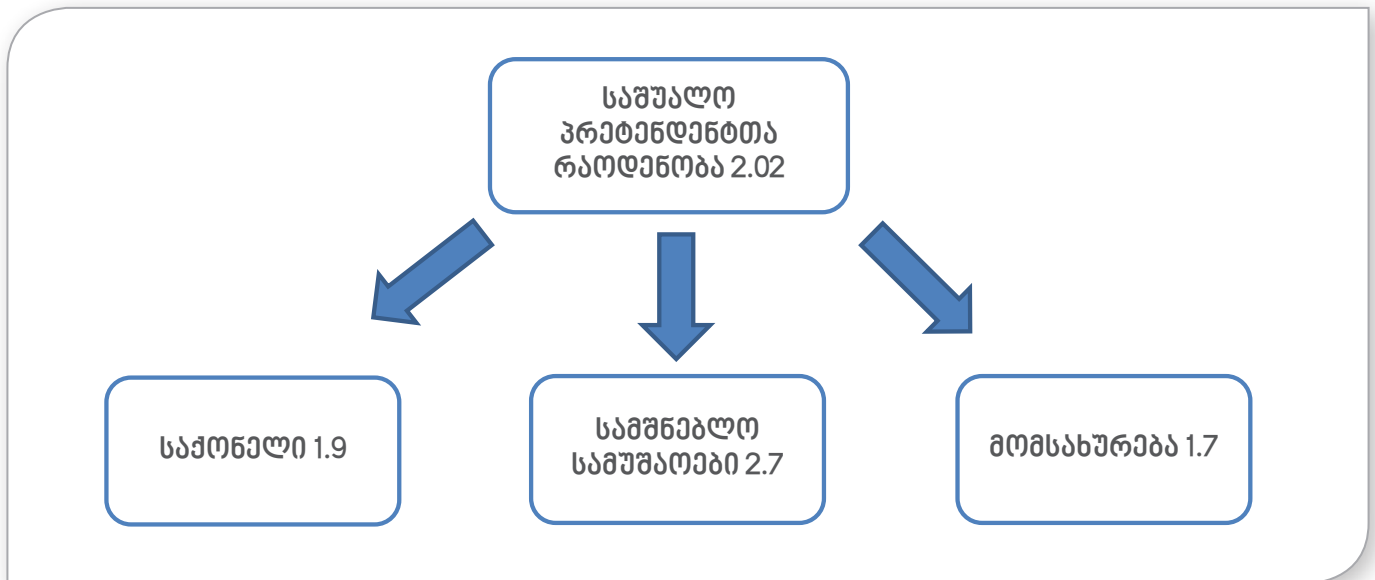
დიაგრამა N14: რეზიდენტი და არარეზიდენტი მიმწოდებლების ხელშეკრულების ღირებულება 2015 წელს.

2015 წელს ტენდერებში საშუალო პრეტენდენტთა რაოდენობა წარმოადგენდა 2.02-ს. ხოლო საქონლის მიწოდების, სამშენებლო სამუშაოების და მომსახურების მიხედვით პრეტენდენტთა რაოდენობა ნაწილდება შემდეგნაირად:

ღიაგრაფა N16: საშუალო პრეტენდენტთა რაოდენობა

2015 წელს შესყიდვის კატეგორიის საშუალო მონაწილეთა რაოდენობის ტოპ 10-ეული შემდეგნაირად გადანაწილდა (ცხრილი N1).

ცხრილი N1: ტოპ 10 შესყიდვის კატეგორია საშუალო მონაწილეთა რაოდენობის მიხედვით

	შესყიდვის კატეგორია (CPV)	ბენდერის რაოდენობა	მონაწილეთა რაოდენობა	მონაწილეთა საშუალო	ჯამური
1	18300000-ტანსაცმელი	43	136	3.16	298,948
2	45400000-შენობის დასრულების სამუშაოები	1437	4188	2.91	22,618,947
3	92100000-კინო- და ვიდეომომსახურებები	40	110	2.75	665,647
4	45200000-მთლიანი ან ნაწილობრივი სამშენებლო სამუშაოები და სამოქალაქო მშენებლობის სამუშაოები	2991	7964	2.66	121,659,155
5	90900000-დასუფთავება და სანიტარიული მომსახურება	240	627	2.61	2,603,502
6	18100000-სამუშაო ტანსაცმელი, სპეცტანსაცმელი და აქსესუარები	71	184	2.59	419,064
7	45300000-სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოები	589	1521	2.58	6,598,016
8	45100000-სამშენებლო უბნის მოსამზადებელი სამუშაოები	214	531	2.48	3,378,181
9	18200000-გარედან ჩასაცმელი ტანსაცმელი	90	220	2.44	1,181,034
10	79800000-ბეჭდვა და მასთან დაკავშირებული მომსახურებები	513	1225	2.39	1,016,042

ცხრილი N2: 2015 წელს ტოპ 10 შემსყიდველი ორგანიზაცია გამოცხადებული ტენდერების რაოდენობის მიხედვით

	შემსყიდველი ორგანიზაცია	გამოცხადებული ტენდერების რაოდენობა	საკარაულო ღირებულება
1	სს „საქართველოს რკინიგზა“	694	159,377,976
2	ქ. თბილისის მერია	681	189,974,367
3	საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო	622	44,021,305
4	თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი	563	27,298,508
5	შპს საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანია	511	20,774,008
6	შემოსავლების სამსახური	462	40,716,888
7	სს "საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა	444	26,591,354
8	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	427	14,195,022
9	საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო	426	68,930,103
10	შსს სპეციალური და საგანგებო ღონისძიებების ცენტრი	425	30,274,635

თუ 2014 წელს გამოცხადებული ტენდერების რაოდენობის მიხედვით “ტოპ ათეულში” პირველ სამეულს იკავებდა შემოსავლების სამსახური, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო და საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო⁵, 2015 წელს აღნიშნული მაჩვენებლები გადანაწილდა შემდეგნაირად: სს“ საქართველოს რკინიგზა“, ქ.თბილისის მერია და საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო.

⁵ იხილეთ სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს 2014 წლის საქმიანობის ანგარიში.

ცხრილი N3: 2015 წელს ტოპ 10 შესყიდვითი ორგანიზაცია გამოსხადებული სავარაუდო ღირებულების მიხედვით

	შესყიდვითი ორგანიზაცია	გამოსხადებული ტენდერების რაოდენობა	ჯამური სავარაუდო ღირებულება
1	საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი	262	333,653,332
2	ქ. თბილისის მერია	681	189,974,367
3	სს „საქართველოს რკინიგზა“	694	159,377,976
4	საგანმანათლებლო და სამეცნიერო ინფრასტრუქტურის განვითარების სააგენტო	373	141,362,750
5	თვითმმართველი ქალაქის - ბათუმის მერია	264	108,698,572
6	საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი	93	76,281,817
7	საქართველოს შსს სსიპ საგანგებო სიტუაციების მართვის სააგენტო	241	74,924,725
8	საქართველოს სასაჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო	178	70,925,170
9	საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო	426	68,930,103
10	სოციალური მომსახურების სააგენტო	236	65,066,285

ცხრილი N4: 2015 წელს ტოპ 10 შემსყიდველი ორგანიზაცია ჯამური ეკონომიის მიხედვით⁶

	შემსყიდველი ორგანიზაცია	ჯამური ეკონომია ლარებში
1	ქ. თბილისის მერია	21,033,553
2	საგანმანათლებლო და სამეცნიერო ინფრასტრუქტურის განვითარების სააგენტო	18,541,846
3	სს „საქართველოს რკინიგზა“	17,161,245
4	საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი	15,189,083
5	სს "საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია"	14,684,004
6	შპს საქაერონავიგაცია	10,927,059
7	შპს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია	9,210,615
8	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო	7,791,366
9	შპს საქართველოს გაერთიანებული სამელიორაციო სისტემების კომპანია	6,670,178
10	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	4,856,926

2015 წელს ტენდერების საშუალებით ყველაზე მეტი ეკონომია ვაჭრობის შედეგად მიიღო ქ. თბილისის მერიამ, თუმცა აღნიშნული ფაქტი შესაძლოა აიხსნას გამოცხადებული ტენდერების მაღალი რაოდენობისა და მათი სავარაუდო ღირებულების ჭრილში (ცხრილი N2). 2015 წელს თბილისის მერიის მიერ გამოცხადებული ტენდერების რაოდენობა იყო 681, რომელთა ჯამური სავარაუდო ღირებულება წარმოადგენდა დაახლოებით 190 მილიონ ლარს.

⁶ აღნიშნული მონაცემი დათვლილია მხოლოდ ელექტრონული და გამარტივებული ელექტრონული ტენდერების მიხედვით.

ცხრილი N5: 2015 წელს ტოპ 10 შესყიდვის კატეგორია ეკონომიის მიხედვით

	შესყიდვის კატეგორია	სავარაუდო ღირებულება	სახელშეკრულებო ღირებულება	ეკონომია	%
1	45200000-მთლიანი ან ნაწილობრივი სამშენებლო სამუშაოები და სამოქალაქო მშენებლობის სამუშაოები	1,061,040,643	939,381,488	121,659,155	11.5%
2	45400000-შენობის დასრულების სამუშაოები	172,942,217	150,323,270	22,618,947	13.1%
3	30200000-კომპიუტერული მონაცემები და აქსესუარები	40,134,645	32,087,678	8,046,967	20.0%
4	45300000-სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოები	44,647,648	38,049,632	6,598,016	14.8%
5	34100000-ავტოსატრანსპორტო საშუალებები	50,213,552	44,510,898	5,702,654	11.4%
6	71300000-საინჟინრო მომსახურებები	21,756,295	16,140,359	5,615,936	25.8%
7	33100000-სამედიცინო მონაცემები	43,692,335	39,553,282	4,139,053	9.5%
8	39100000-ავეჯი	27,349,288	23,388,362	3,960,926	14.5%
9	33600000-ფარმაცევტული პროდუქტები	64,349,858	60,544,127	3,805,731	5.9%
10	15100000-ცხოველური წარმოშობის პროდუქტები, ხორცი და ხორცის პროდუქტები	30,729,975	27,264,486	3,465,489	11.3%

ასევე აღსანიშნავია ეკონომიის აბსოლუტური მაჩვენებლები შესყიდვის კატეგორიის მიხედვით. როგორც N5 ცხრილიდან ჩანს, ყველაზე მეტი დანახოვი თანხობრივი მაჩვენებლებით, ისევე როგორც 2013-2014 წლებში, მოდის მთლიანი ან ნაწილობრივი სამშენებლო სამუშაოების და სამოქალაქო მშენებლობის სამუშაოებზე. აღნიშნულ CPV ჯგუფზე ეკონომიის პროცენტული მაჩვენებელი არ არის ყველაზე მაღალი. აქედან გამომდინარე, ეკონომიის ყველაზე მაღალი აბსოლუტური მაჩვენებელი არა მხოლოდ ვაჭრობის შედეგად მაღალ კონკურენციის და ფასის კლებით არის განპირობებული, არამედ, სამშენებლო სამუშაოების შესყიდვის მაღალი წილით ზოგადად სახელმწიფო შესყიდვებში.

კონსოლიდირებული ტენდერების ორგანიზება და ჩატარება

საბიუჯეტო სახსრების ეფექტიანი ხარჯვის უზრუნველყოფის მიზნით, შესაბამისი სამთავრობო კომისია, სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს აქტიური ჩართულობით 2012 წლიდან გარკვეული ტიპის შესყიდვის ობიექტებზე ახორციელებს შესყიდვებს ცენტრალიზებული ფორმით, ე.წ. კონსოლიდირებული ტენდერების საშუალებით. ამ გზით სახელმწიფო კონსოლიდირებულად გამოცხადებულ შესყიდვის ობიექტებზე იღებს მასშტაბურ ეკონომიას, რაც საბიუჯეტო სახსრების კიდევ უფრო ეფექტიან და მიზნობრივ ხარჯვას უზრუნველყოფს.

2015 წლის შესყიდვების კონსოლიდირებულად ჩატარებით მიზნით, ერთიან ელექტრონულ სისტემაში გამოცხადდა 7 კონსოლიდირებული ტენდერი 5 სხვადასხვა სახეობის ნავთობპროდუქციაზე (სანვავზე), 2 სტანდარტულ პერსონალურ და სტანდარტულ პორტაბელურ/სატარებელ კომპიუტერებზე, 6 (წლის განმავლობაში 3-ჯერ) A4 ფორმატის უმაღლესი და პირველი ხარისხის საბეჭდ ქაღალდებზე, 1 ფიჭური კავშირგაბმულობის მომსახურებაზე.

დამატებით, 2015 წლის ოქტომბრის თვიდან, პირველად, გამოცხადდა მცირე ტვირთამწეობის ავტომანქანების საბურავების 2015 -2016 წლების კონსოლიდირებული ტენდერები. საბურავების კონსოლიდირებული ტენდერების ეფექტურობაზე მიუთითებს ის ფაქტი, რომ ერთი ერთეული საბურავის საშუალო ღირებულება, 2015 წლის საბურავების კონსოლიდირებული ტენდერების შედეგად შემცირდა 46%-ით და ამავდროულად, ტენდერების გზით (არა გამარტივებული შესყიდვის) შესყიდული საბურავების რაოდენობა გაიზარდა 50 %-ით, განხორციელდა დაახლოებით, 1.7 მლნ. ლარის ოდენობით საბიუჯეტო სახსრების დაზოგვა მიმდინარე ეტაპისათვის⁷.

საბურავებზე 2015 წელს ჩატარდა 32 კონსოლიდირებული ტენდერი და შესყიდვის მთლიანი მოცულობა განისაზღვრა 14,464 ერთეული სხვადასხვა ზომის საბურავით. შესყიდვის საერთო საწყისი ღირებულება წარმოადგენდა 2,346,760 ლარს, ხოლო ერთი ერთეული საბურავის სავარაუდო ღირებულება კი საშუალოდ იყო 162 ლარი. განხორციელებული შესყიდვის საბოლოო ღირებულება ვაჭრობის შემდეგ განისაზღვრა 1,947,633 ლარით და ერთეულზე საშუალო ფასმა დაიწია 134 ლარამდე.

2015 წელს კონსოლიდირებული ტენდერებით დაზოგილმა ჯამურმა თანხამ შეადგინა დაახლოებით 40 მილიონი ლარი (თუმცა აღნიშნულ თანხაში არ შედის ფიჭური კავშირგაბმულობის მომსახურების კონსოლიდირებულად შესყიდვით მიღებული დანაზოგი)

⁷ ერთი ერთეული საბურავის საშუალო ფასი გამარტივებული შესყიდვით იყო 300 ლარი, ხოლო კონსოლიდირებულად შესყიდვის შემდეგ განისაზღვრა 134.65 ლარით.

ცხრილი N6: კონსოლიდირებული ტენდერებით შესყიდული საქონლის ჯამური რაოდენობა და ეკონომიის მაჩვენებლები

შესყიდვის ობიექტი	გამოცხადებული რაოდენობა	ეკონომია (ლარი)	კონსოლიდირებულის ფარგლებში არსებული მოხმარების წილი 2015 წლის მთლიან ბაზართან მიმართებაში ⁸
სანჯავი	99,905,345 (ლიტრი)	28,264,107	8.4%
კომპიუტერები (პერსონალური და პორტაბელური)	24,800 (ცალი)	9,606,200	≈5%
A4 ფორმატის ქაღალდი	551,514 (შეკვრა)	146,889	19.37%
საბურავები	14,464 (ცალი)	1,700,000	

ამჟამად სააგენტოს კონსოლიდირებული ტენდერების სამსახურის მიერ ინტენსიურად ხორციელდება ანალიტიკურ-კვლევითი საქმიანობა, რათა მოხდეს იმ ობიექტების იდენტიფიცირება, რომელთა შესყიდვაც კონსოლიდირებული სახით გამართლებული იქნება საბიუჯეტო სახსრების ეფექტიანი ხარჯვის პრინციპის გათვალისწინებით.

გემოაღნიშნულთან დაკავშირებით, უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ კონსოლიდირებული ტენდერების დაგეგმვის, მათი შემდგომი მონიტორინგის, ანალიზისა და შესაბამისი სტატისტიკის წარმოების მიზნით 2015 წელს დაინერგა კონსოლიდირებული ტენდერების მენეჯმენტის ახალი კომპიუტერული სისტემა CONSYS, რომელიც განთავსებულია ვებ-მისამართზე: <https://ctd.spa.ge>.

სისტემაში დარეგისტრირება ყველა შემსყიდველი ორგანიზაციისათვის წარმოადგენს აუცილებლობას, რათა კონსოლიდირებულ ტენდერებთან დაკავშირებით სატენდერო სამთავრობო კომისიისა და სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს მიერ მოთხოვნილი ნებისმიერი ინფორმაცია თითოეულმა მათგანმა წარადგინოს კონსოლიდირებული ტენდერების მენეჯმენტის სისტემის მეშვეობით.

კონსოლიდირებული ტენდერების დაგეგმვისა და შესასყიდი საქონლის ჯამური საორიენტაციო რაოდენობის განსაზღვრის მიზნით, სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო ყოველწლიურად ახორციელებს შემსყიდველი ორგანიზაციების მხრიდან არსებული მოთხოვნების შესწავლას. 2015 წლის ნოემბერში გაეშვა გემოაღნიშნული

⁸ კონსოლიდირებული ტენდერის ფარგლებში არსებული მოხმარების მთლიანი ბაზრის წილი დათვლილია პროდუქტის იმპორტის მაჩვენებლების მიხედვით.

კომპიუტერული სისტემა, რომლის გამოყენებითაც იქნა დათვლილი 2016 წლის კონსოლიდირებული ტენდერების შესყიდვის ობიექტებზე/მომსახურებებზე არსებული მოთხოვნა მთელი ქვეყნის მასშტაბით. გარდა ამისა, ამავე სისტემის გამოყენებით ხდება გამარჯვებული მიმწოდებლისგან საწვავის „აგაი“-სისტემის⁹ გარეშე შესყიდვის მოთხოვნის შეთანხმებაც.

იმისათვის, რომ შემსყიდველ ორგანიზაციებს გამარტივებოდათ ახალ სისტემაში მუშაობა, შეიქმნა კონსოლიდირებული ტენდერების მენეჯმენტის სისტემის მომხმარებლის სახელმძღვანელო, რომელშიც დეტალურად იქნა გაწერილი ინსტრუქციები და სამუშაო პროცედურები.

კონსოლიდირებული ტენდერების მენეჯმენტის სისტემის დანერგვამ ხელი შეუწყო როგორც კონსოლიდირებული ტენდერების სწორ და დროულ დაგეგმვას, ასევე ანალიზისა და სტატისტიკის წარმოებას, რაც სააგენტოსთვის წარმოადგენს პრიორიტეტს და რამაც ხელი შეუწყო, შემსყიდველი ორგანიზაციების მონაცემების განახლებას და მათი მოთხოვნების ადეკვატურობის შეფასებას.

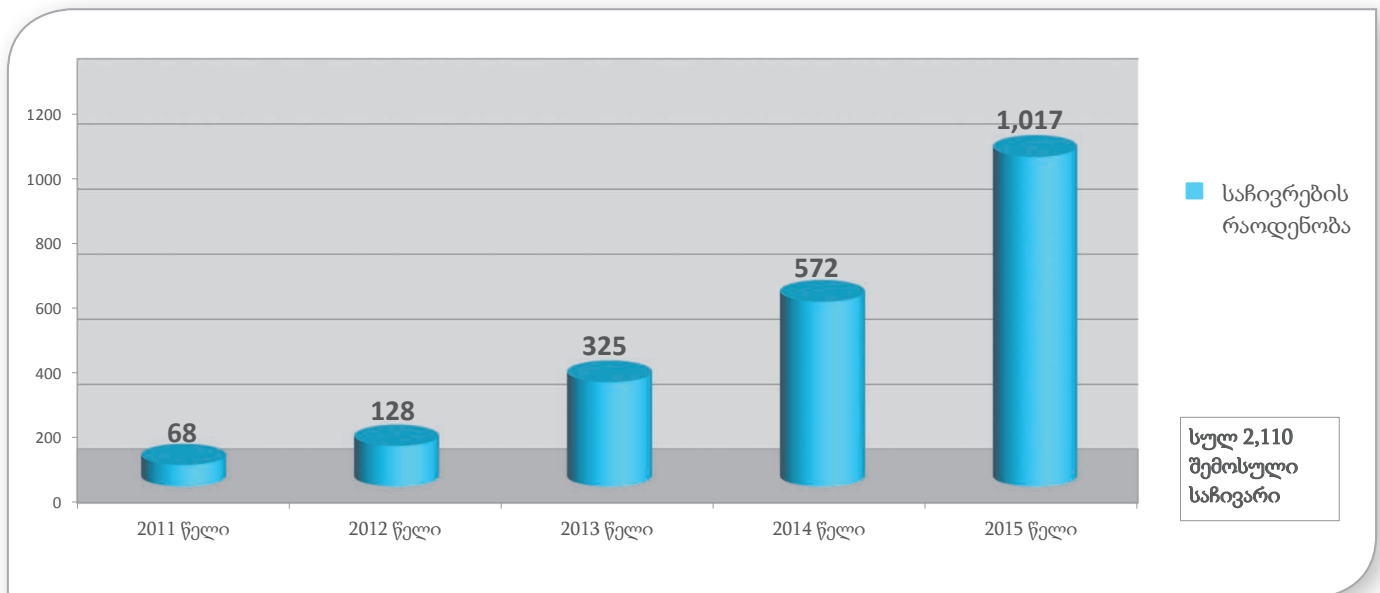
⁹ ავტომატური გამართვისა და ავტომატური იდენტიფიცირების (აგაი) სისტემა

დავების განხილვის პროცესი

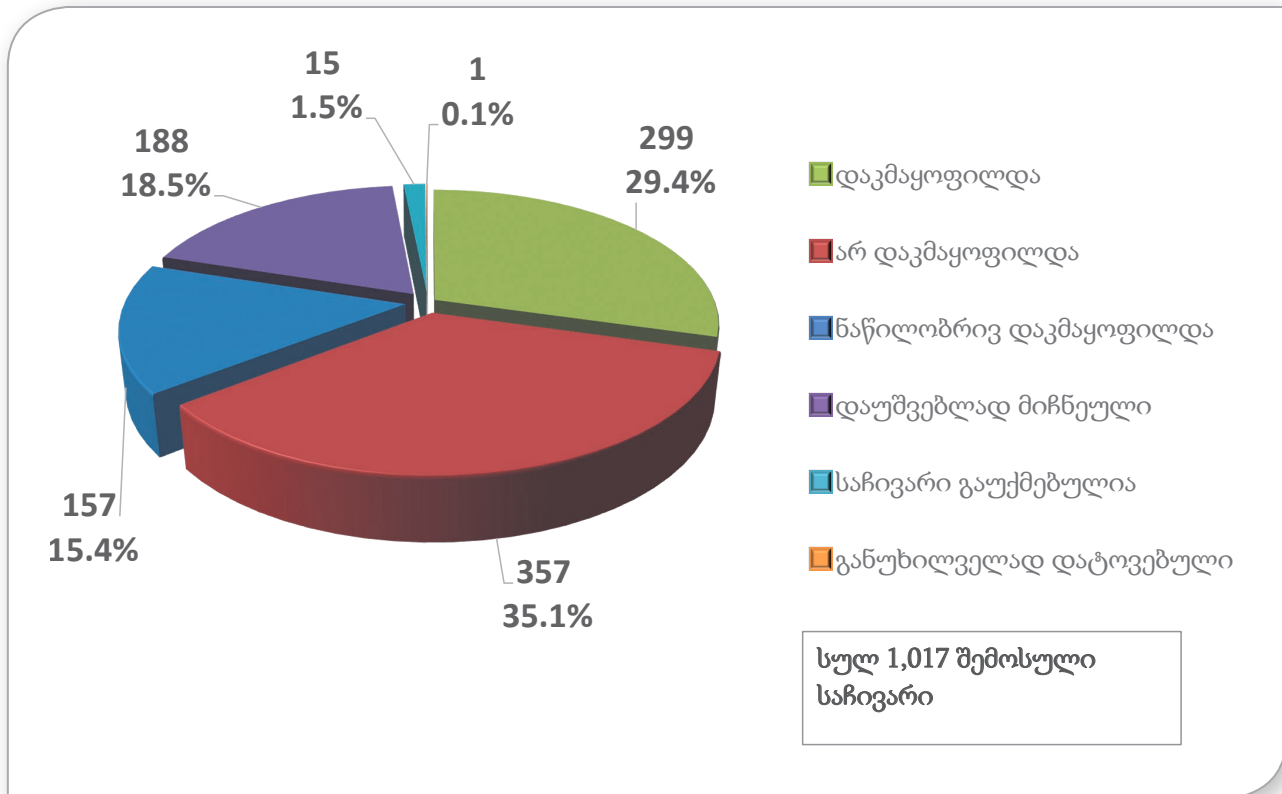
სახელმწიფო შესყიდვებთან დაკავშირებულ დავების განხილვის საბჭოში 2015 წელს წარმოდგენილი იქნა 1,017 საჩივარი, რაც დაახლოებით ორჯერ აღემატება 2014 წელს წარმოდგენილი საჩივრების რაოდენობას. აღნიშნული ფაქტი კიდევ ერთხელ მეტყველებს იმაზე, რომ საზოგადოების ნდობა დავების განხილვის საბჭოს მიმართ მაღალია და მისი სანდოობა წლიდან წლამდე მკვეთრად იზრდება.

დიაგრამა N17: 2011–2015 წლებში დავების საბჭოში წარმოდგენილი საჩივრების სტატისტიკა.

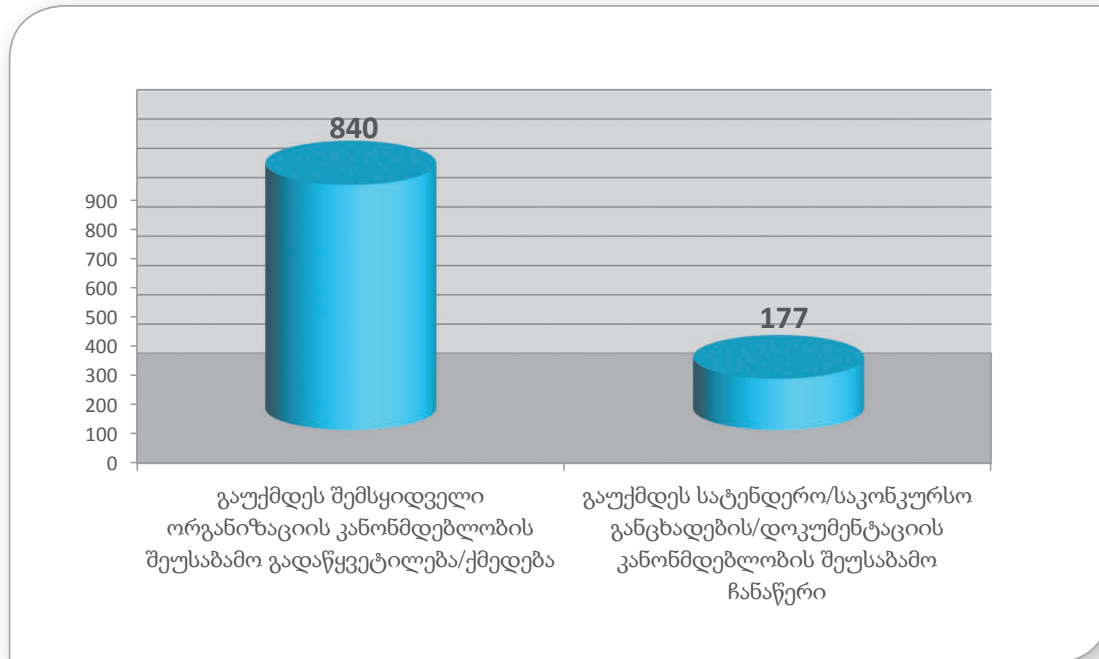
დიაგრამა N18: დავების საბჭოში შემოსული საჩივრების სტატუსების განაწილება

2015 წელს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს შესყიდვებთან დაკავშირებული დავების განხილვის საბჭოში წარმოდგენილი 1,017 საჩივრის მოთხოვნებიდან ჭარბობს შემსყიდველი ორგანიზაციის კანონმდებლობის შეუსაბამო გადაწყვეტილება/ქმედების გაუქმების მოთხოვნა (დიაგრამა N19).

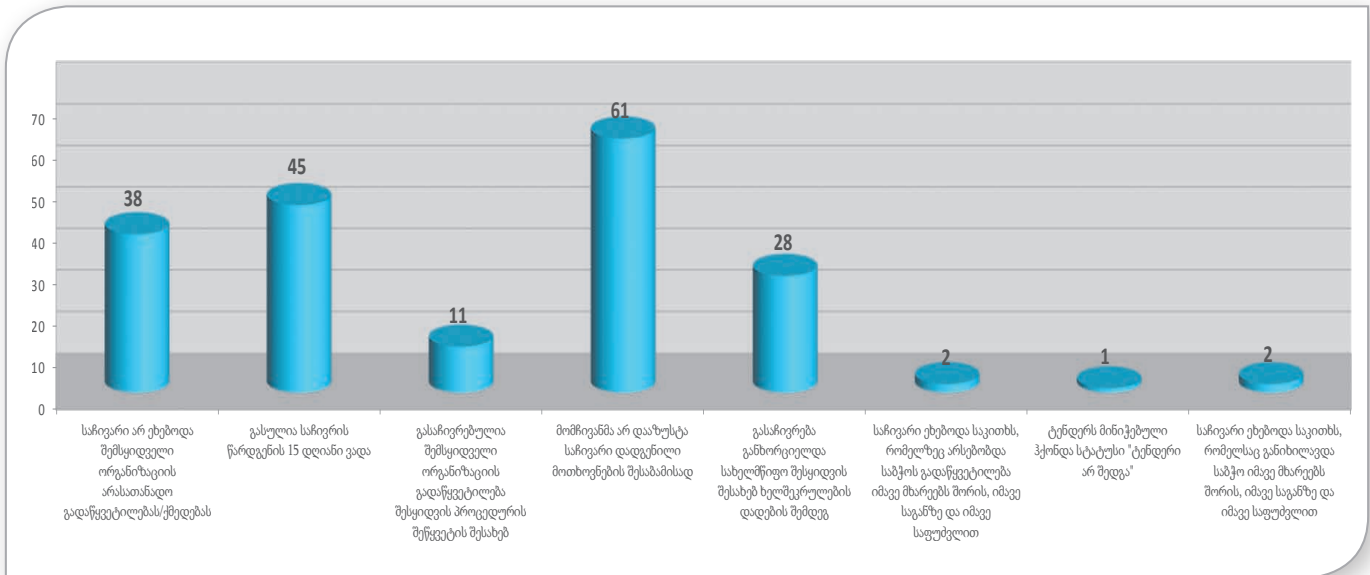
დიაგრამა N19: დავების საბჭოში წარმოდგენილი საჩივრების მოთხოვნები

2015 წელს შემოსული საჩივრებიდან საბჭოს აპარატმა დაუშვებლად მიიჩნია 188 საჩივარი შემდეგი საფუძვლებით (დიაგრამა N20):

დიაგრამა N20: დავების საბჭოში წარმოდგენილი დაუშვებლად მიჩნეული საჩივრების განაწილება და მათი საფუძვლები

აღსანიშნავია ის ფაქტიც, რომ დავების საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებებიდან რომლებსაც აქვთ სტატუსი დაკმაყოფილდა (299) და ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა (157), მხოლოდ 30 გადაწყვეტილება იქნა გასაჩივრებული სასამართლოში, რომელთაგანაც 19 შემთხვევაში სასამართლომ გადაწყვეტილება მიიღო სააგენტოს სასარგებლოდ, ხოლო 11 მათგანს გააჩნია სტატუსი “განხილვის ეტაპზე”. აღნიშნული ფაქტი კიდევ ერთხელ ამყარებს არგუმენტს დავების საბჭოს მუშაობის ეფექტურობაზე და მიუკერძოებლობაზე.

აღსანიშნავია დავების საბჭოს წევრების შემადგენლობა და მათი შერჩევის პრინციპი. დავების განხილვის საბჭო შედგება 6 წევრისგან, რომელთაგანაც 3 წევრს წარმოადგენს სააგენტო, ხოლო 3 მათგანი შერჩეულია სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლებისგან. 2015 წლის 30 ნოემბერს შესყიდვებთან დაკავშირებული დავების განხილვის საბჭოს 3 (სამი) წევრის არჩევის მიზნით გაიმართა არჩევნები, სადაც, მონვეულ იქნენ როგორც საბჭოს წევრობის კანდიდატთა წარმომდგენი ორგანიზაციები, ასევე სხვა არასამთავრობო ორგანიზაციები. დავების საბჭოს აპარატი უზრუნველყოფს საბჭოს წევრთა შემადგენლობიდან არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლების საჩივრის განხილვის პროცესში ჩართულობას. დამატებით უნდა ითქვას ისიც, რომ სააგენტოს ოფიციალურ ვებ-გვერდზე ჩაშენებულია “დავების განხილვის კალენდარი”, სადაც ნებისმიერ მსურველს შეუძლია იხილოს, თუ რომელი დაინტერესებული მხარეები არიან ჩართულნი დავებში და როდის არის ჩანიშნული თითოეული მათგანის განხილვა. აღნიშნული კალენდარი კიდევ უფრო მეტად უზრუნველყოფს გამჭვირვალობას და დაინტერესებული მხარეების ინფორმირებულობას.

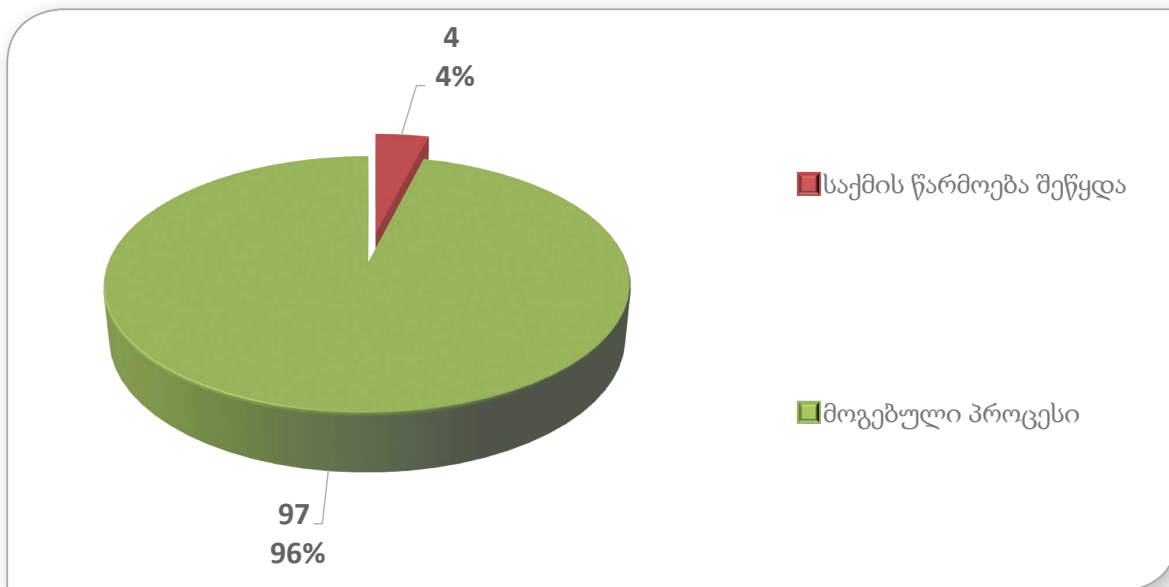

გარდა ზემოთ ჩამოთვლილი აქტივობებისა აღსანიშნავია, რომ 2015 წელს დავების საბჭოს აპარატის მიერ მხარეებთან („მომჩივანი ორგანიზაცია“, „შემსყიდველი ორგანიზაცია“ და „დაინტერესებული მხარე“) ჯამში გაგზავნილი იქნა 2,135 წერილი. ამასთან, შემსყიდველი, მომჩივანი და დაინტერესებული პირების მოთხოვნის შემთხვევაში, საბჭოს აპარატი, აკეთებს შესაბამის განმარტებას საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების შინაარსთან მიმართებით. სტატისტიკურად ასეთი კონსულტაცია განეული იქნა გადაწყვეტილებების დაახლოებით 60%-ზე.

რეაგირება ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევაზე

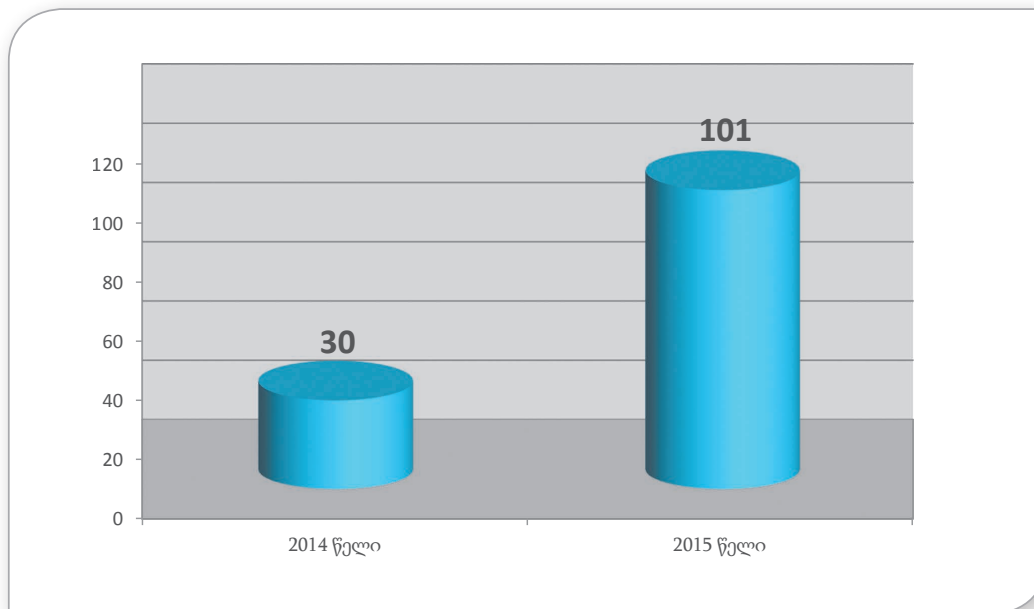
სააგენტოს გააჩნია უფლებამოსილება, რომ გამოვლენილი ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ შეადგინოს სამართალდარღვევის ოქმი და გადააგზავნოს სასამართლოში შემდგომი რეაგირებისთვის. 2015 წელს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს მხრიდან მონიტორინგის შედეგად გამოვლენილი სამართალდარღვევის 101 შემთხვევა გადაიგზავნა სასამართლოში, რომელთაგანაც 97 შემთხვევაში სააგენტოს მიერ მიცემული კვალიფიკაცია კანონშესაბამისი იყო და აღნიშნული პირები სასამართლომ ცნო სამართალდამრღვევებად, ხოლო დანარჩენ 4 შემთხვევაში საქმის წარმოება შეწყვეტილია (დიაგრამა N21 და N22).

დიაგრამა N21: 2015 წელს სააგენტოს მხრიდან სასამართლოში გადაგზავნილი სამართალდარღვევის ოქმების რაოდენობა სტატუსის მიხედვით

დიაგრამა N22: სააგენტოს მხრიდან გამოვლენილი ადმინისტრაციული სამართალდარღვევები

2015 წელს სააგენტოს მიერ გამოვლენილი სამართალდარღვევების რაოდენობა მკვეთრად აღემატება 2014 წლის ამავე მაჩვენებელს.

შავი და თეთრი სიების წარმოება

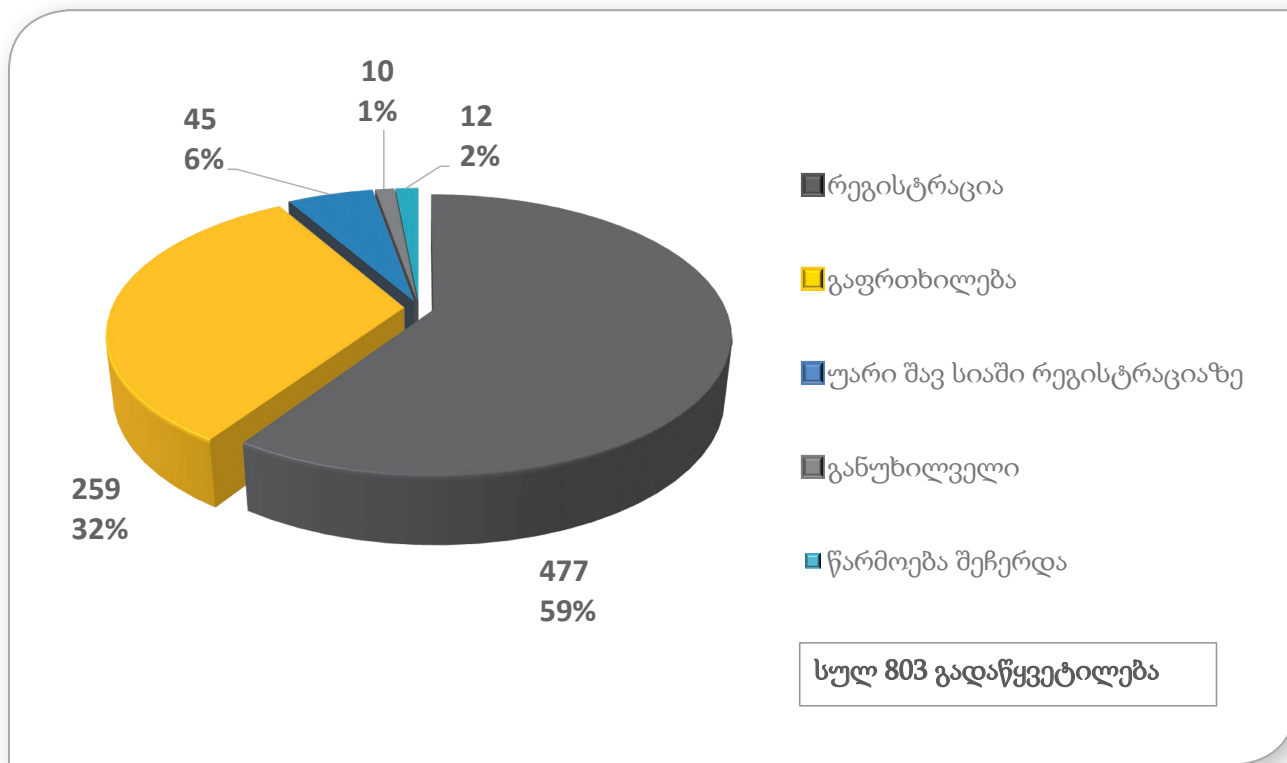
შავი სიის წარმოება

სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფუნქციაა შავი და თეთრი სიების წარმოება. 2015 წლის 29 ოქტომბრის №19 ბრძანებით გარკვეული ცვლილებები შევიდა შავი სიის წარმოებაში; კერძოდ:

1. ბრძანებით დამტკიცდა პრეტენდენტის/მიმწოდებლის შავ სიაში რეგისტრაციის მოთხოვნის შესახებ წერილობითი შეტყობინების ფორმა (მისი დაუცველობა წარმოადგენს წერილობითი შეტყობინების განუხილველად დატოვების საფუძველს);
2. პრეტენდენტის/მიმწოდებლის შავ სიაში დარეგისტრირების ან გაფრთხილების შესახებ გადაწყვეტილება აღარ ეგზავნება მხარეებს და იგი ქვეყნდება სააგენტოს ვებგვერდზე, რაც ითვლება მის ოფიციალურ გაცნობად (ბრძანების მე-8 მუხლის პირველი პუნქტი);
3. პრეტენდენტის/მიმწოდებლის მიერ ხელშეკრულების დადების უფლების მოპოვების მიზნით არაკეთილსინდისიერი ქმედების ჩადენის შემთხვევაში, იგი პირდაპირ ექვემდებარება შავ სიაში დარეგისტრირებას და მის მიმართ გაფრთხილება არ გამოიყენება;
4. გაფართოვდა შავ სიაში დარეგისტრირების ან გაფრთხილების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისას გასათვალისწინებელი გარემოებები;
5. შავ სიაში დარეგისტრირებასთან დაკავშირებული ადმინისტრაციული წარმოების შეჩერებისათვის საკმარისი აღარ არის მხოლოდ დაინტერესებული მხარის დასაბუთებული წერილობითი მომართვა და საჭიროა სასამართლოს განჩინება, რომლითაც სააგენტოს შეეზღუდება წერილობით შეტყობინებაზე გადაწყვეტილების მიღების უფლება.

დიაგრამა N23: 2015 წელს შავ სიასთან დაკავშირებით მიღებული გადაწყვეტილებები და მათი განაწილება სტატუსის მიხედვით

წელი	გადაწყვეტილება	აკადან	რეგისტრაცია	გაფრთხილება	უარი	განუხილველი	წარმოება შეჩერდა
2015	803	→	477	259	45	10	12

გარდა შავი სიისა, სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო აწარმოებს გაფრთხილებულ მიმწოდებელთა რეესტრს, რომლის მიხედვითაც გაფრთხილება მიეცა 259 მიმწოდებელს, რაც წინა წლის მაჩვენებელთან შედარებით 35%-ით დაბალია (2014 წლის ანგარიშის მიხედვით გაფრთხილება მიეცა 395 მიმწოდებელს).

2014 წელს შავ სიაში რეგისტრირებულ იქნა 214 მიმწოდებელი, ხოლო 2015 წელს ამ მაჩვენებელმა 477-ს მიაღწია, ანუ სიაში რეგისტრირებულთა რაოდენობა დაახლოებით ორჯერ გაიზარდა.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, შავ სიაში რეგისტრირებულ მიმწოდებელთა რაოდენობის ზრდა, ხოლო გაფრთხილებულ მიმწოდებელთა ოდენობის შემცირება შესაძლებელია აიხსნას, როგორც თავად შავ სიაში დარეგისტრირების შესახებ წერილობითი შეტყობინებების რიცხვის გაზრდით, ასევე მიმწოდებლებისთვის გაფრთხილების მიცემის შესაძლებლობის ოდენობის შემცირებით, კერძოდ, 2014 წლის ბოლოს განხორციელებული ცვლილების შედეგად, მიმწოდებლის გაფრთხილება, ნაცვლად ორისა, შესაძლებელი გახდა მხოლოდ ერთხელ.

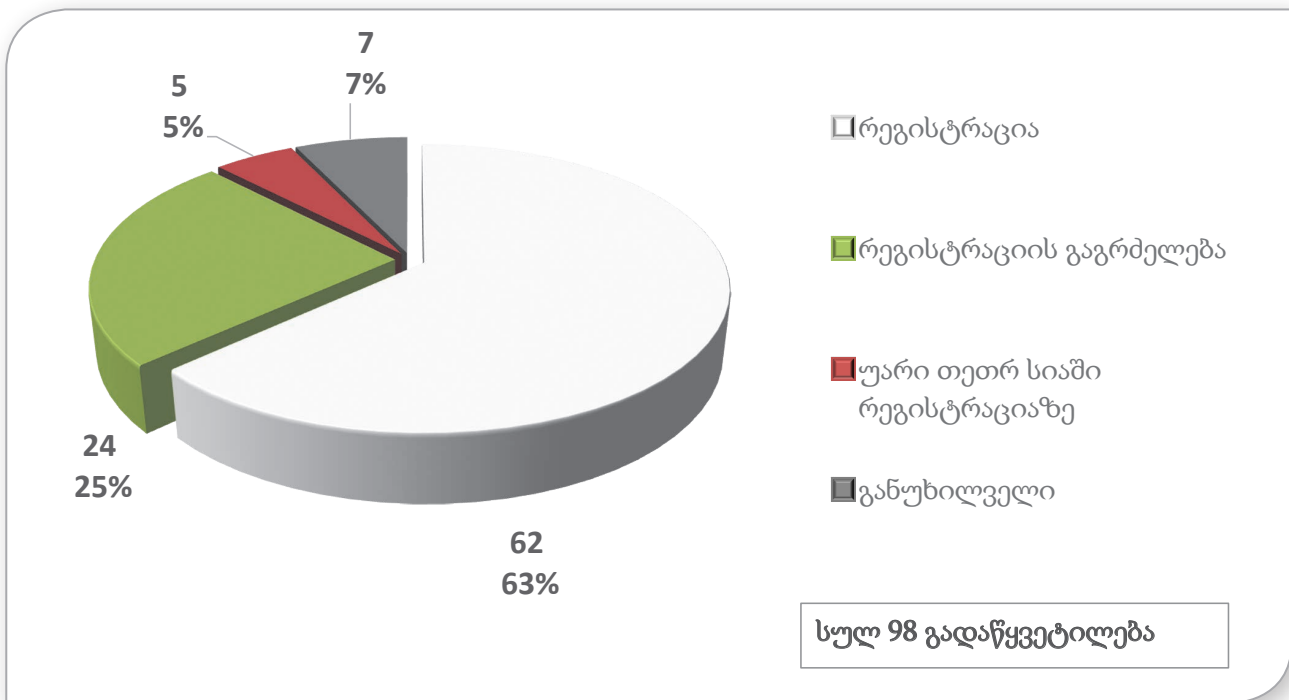
2015 წელს შავ სიაში რეგისტრაციასთან დაკავშირებით სასამართლოში გასაჩივრებულ იქნა 55 გადაწყვეტილება. ამავდროულად წლის განმავლობაში წარდგენილი იქნა 35 კერძო საჩივარი, რომელიც ეხება შავი სიის საკითხს, სასამართლოს მიერ სააგენტოს აქტის დროებით შეჩერების თაობაზე. სასამართლომ უმეტეს შემთხვევაში დააკმაყოფილა კერძო საჩივარი და განსახილველად დაუბრუნა პირველ ინსტანციას. ამ ეტაპზე სასამართლოში განხილვის პროცესშია 7 კერძო საჩივარი, რომელზეც სააპელაციო სასამართლოს არ უმსჯელია.

თეთრი სიის წარმოება

გარდა შავი სიისა, სააგენტოს უფლებამოსილებაში შედის თეთრი სიის წარმოება. სტატისტიკა თეთრი სიის წარმოებასთან დაკავშირებით წარმოდგენილია დიაგრამა N24-ში. აქვე უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ 2015 წელს ამოქმედდა თეთრ სიაში დარეგისტრირების ახალი კრიტერიუმების შესახებ სრულიად ახალი ნორმა, რომელიც სავარაუდოდ ხელს შეუწყობს მცირე და საშუალო ბიზნესის რეგისტრირებას აღნიშნულ რეესტრში, რაც კიდევ უფრო მეტად უზრუნველყოფს არადისკრიმინაციულ, თანაბარზომიერ მოპყრობას და წაახალისებს კეთილსინდისიერ მიმწოდებლებს მიუხედავად მათი ბიზნესის მასშტაბებისა.

დიაგრამა N24: 2015 წელს თეთრი სიის წარმოების სტატისტიკური მონაცემები

წელი	გადაწყვეტილება	აკედან	რეგისტრაცია	რეგისტრაციის გაგრძელება	უარი	განუხილველი
2015	98	→	62	24	5	7

სახელმწიფო შესყიდვების მონიტორინგის პროცესი

სააგენტოს ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ფუნქციას და ამოცანას წარმოადგენს სახელმწიფო შესყიდვების ერთიან ელექტრონულ სისტემაში გამოცხადებული ტენდერების, კონკურსების, CMR და ePLAN მოდულში ატვირთული სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულებების და სახელმწიფო შესყიდვის წლიური გეგმების მონიტორინგი.

2015 წლის 1 იანვრიდან 2016 წლის 1 იანვრის ჩათვლით, განხორციელდა სისტემის ავტომატური შეტყობინებების საშუალებით სხვადასხვა რისკფაქტორებისა და კრიტერიუმების მიხედვით გაფილტრული „ხელშეკრულება დადებულია“ სტატუსის მქონე 14,600 ტენდერის სრული მონიტორინგი.

ასევე, დამუშავდა 1,290 ტენდერი, რომელთაც მინიჭებული აქვთ სტატუსი: „ტენდერი შეწყვეტილია“, „ტენდერი არ შედგა“ და „დასრულებულია უარყოფითი შედეგით“.

გარდა ზემოაღნიშნულისა, სისტემაში პრეტენდენტების დისკვალიფიკაციის შესაბამისობის დადგენის მიზნით, განხორციელდა 5,752 ტენდერის მონიტორინგი.

ამასთან, მომზადდა 560 მოხსენებითი ბარათი, როგორც ტენდერების სტატუსისა და ტენდერებში პრეტენდენტების დისკვალიფიკაციის ცვლილებასთან, ასევე დადებული ხელშეკრულებებისათვის (როგორც SPA, ასევე CMR მოდულში) მინიჭებული საბოლოო სტატუსების ცვლილებასთან მიმართებაში და აღნიშნულის საფუძველზე, განხორციელდა შესაბამისი სტატუსების მინიჭება.

სახელმწიფო შესყიდვის ხელოვნურად დაყოფისა და სახელმწიფო შესყიდვებთან დაკავშირებულ სხვა არამართლზომიერ ქმედებებთან მიმართებაში სხვადასხვა რისკფაქტორებისა და კრიტერიუმების მიხედვით გაფილტრული იქნა გამარტივებული შესყიდვის, კონკურსის და კონსოლიდირებული ტენდერის საშუალებით დადებული 156,566 სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულება, რამაც მოიცვა 2,700 შემსყიდველი ორგანიზაცია.

საგულისხმოა, რომ საანგარიშო პერიოდში განხორციელდა აგრეთვე 2015 წლის 1 ნოემბრიდან გამარტივებული შესყიდვის საშუალებით დადებული სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულებების მონიტორინგი SMP მოდულთან მიმართებაში შესაბამისობის დადგენის კუთხით.

ზემოაღნიშნული მონიტორინგის შედეგად გამოვლენილ დარღვევებზე გაგზავნილი იქნა 2,200-მდე წერილობითი შეტყობინება, რომელთა მიმართებაშიც სააგენტო ძირითადად შემოიფარგლა რეკომენდაციით.

აგრეთვე აღსანიშნავია, რომ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 20 აპრილის № 170 დადგენილებით დამტკიცებული საქართველოს ეროვნული ანტიკორუფციული სტრატეგიისა და საქართველოს ეროვნული ანტიკორუფციული სტრატეგიის განხორციელების 2015-2016 წლების სამოქმედო გეგმის ფარგლებში, სააგენტომ იკისრა ვალდებულება, აქტიური მონაწილეობა მიიღოს საჯარო ფინანსებისა და სახელმწიფო შესყიდვების სფეროში გამჭვირვალობის უზრუნველსაყოფად და კორუფციული რისკების შესამცირებლად.

ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით, „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონის 24-ე მუხლის 82 პუნქტის, მე-10 პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტისა და საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 23 აპრილის №306 დადგენილების საფუძველზე, 2015 წლის 25 დეკემბრის №27 ბრძანებით დამტკიცდა სახელმწიფო შესყიდვების ხელოვნურად დაყოფის გამოვლენის მეთოდოლოგია, რომელიც შესყიდვებში ხელოვნური დაყოფისა და მონეტარული ზღვრების დარღვევის ფაქტების გამოვლენას უწყობს ხელს და განაპირობებს სააგენტოს შესაბამისი თანამშრომლების ეფექტიან და მიზანმიმართულ მუშაობას.

კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის პროცესის კიდევ უფრო ეფექტიანობისთვის 2015 წლის 25 დეკემბრის №1784 განკარგულებით დამტკიცდა სახელმწიფო შესყიდვებთან დაკავშირებული ზოგიერთი არამართლზომიერი ქმედების გამოვლენის მეთოდოლოგია და შეიქმნა სახელმწიფო შესყიდვების სფეროში შესაძლო კორუფციული რისკების არსებობის შემსწავლელი და მათ აღმოსაფხვრელად სათანადო წინადადებების შემუშავებელი სამუშაო ჯგუფი. აღნიშნული ჯგუფის ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს სახელმწიფო შესყიდვების სფეროში არსებული მდგომარეობის ფოკუსირებული ანალიზი, შესაძლო კორუფციული რისკებისა და მათი გამომწვევი მიზეზების გამოვლენა, კორუფციული რისკებისა და მათი გამომწვევი მიზეზების აღმოფხვრის მიზნით შესაბამისი წინადადებების წარდგენა და რეკომენდაციების შემუშავება.

ადამიანური რესურსების განვითარება

2014 წლის ოქტომბერში, საჯარო სექტორის უწყებების/ორგანიზაციების და ბიზნეს სექტორის შესყიდვების სპეციალისტების გადამზადების მიზნით, შეიქმნა დამოუკიდებელი სტრუქტურული ქვედანაყოფი - სასწავლო ცენტრი. ცენტრის მიზნების მიღწევა დაგეგმილია სასერტიფიკატო ტრენინგ-პროგრამების და სამუშაო შეხვედრების გზით.

2015 წლის 6 ოქტომბერს, სასწავლო ცენტრის ინიციატივით, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიასა და სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს შორის გაფორმდა მემორანდუმი ურთიერთთანამშრომლობის შესახებ, რის საფუძველზეც განხორციელდა ერთობლივი პროექტები. უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციასთან ერთობლივად, მოსამსახურეთა გადამზადების საჭიროებების წინასწარი კვლევისა და ანალიზის საფუძველზე, გაიმართა რამდენიმე ტრენინგი, სემინარი და სადისკუსიო ხასიათის შეხვედრა სახელმწიფო რწმუნებულ - გუბერნატორებთან, მათი ადმინისტრაციების შესყიდვების კუთხით მომუშავე სპეციალისტებთან და ადგილობრივი თვითმმართველობის მოსამსახურეებთან.

სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს სასწავლო ცენტრის არსებობის განმავლობაში, მაისის თვეში, პირველად გაიმართა ტრენინგები ბიზნეს-ორგანიზაციების წარმომადგენლებისათვის (მიმწოდებლებისათვის). სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს სასწავლო ცენტრისა და მსოფლიო ბანკის მიერ ორგანიზებული ტრენინგი, საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატის მხარდაჭერით, ბიზნეს-ორგანიზაციების წარმომადგენელთათვის შედეგიანად დასრულდა და ჯამში გადამზადდა ბიზნეს-ორგანიზაციების 38 წარმომადგენელი. მიღებული მაღალი შედეგების გათვალისწინებით, მუშაობა აღნიშნული მიმართულებით მომავალ წლებშიც გაგრძელდება.

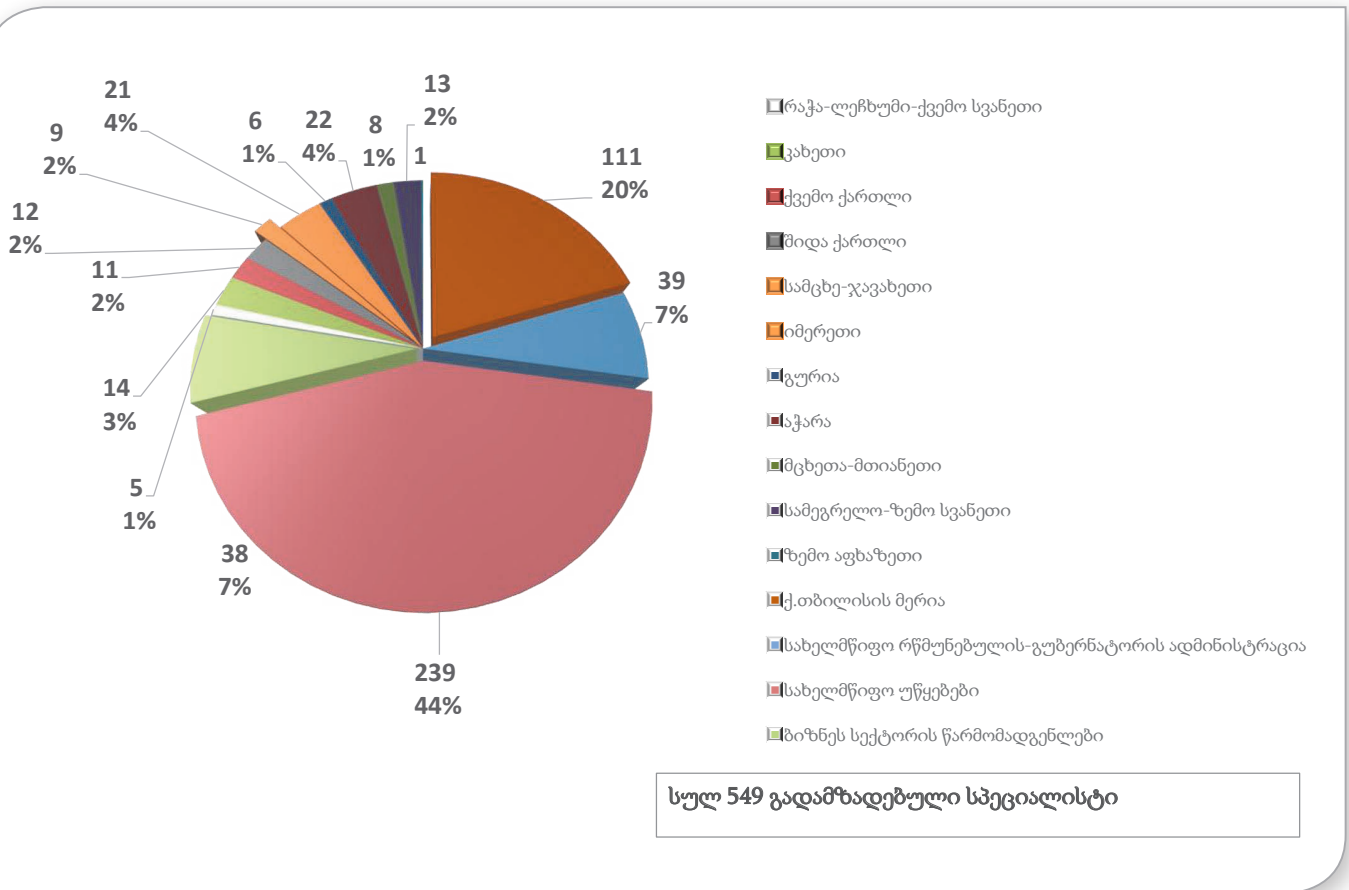

ჩატარებული ტრენინგები და სემინარები:

სასწავლო ცენტრში, 2015 წელს, ჩატარდა ტრენინგების ცხრა და სემინარების ოთხი ციკლი (ნაკადი), რომელშიც მონაწილეობდნენ მსმენელები საქართველოს ყველა რეგიონიდან. 31 სამუშაო ჯგუფში წარმოდგენილი იყვნენ 71 მუნიციპალიტეტისა და თვითმმართველი ქალაქების მერიებისა და გამგებების შესყიდვების სპეციალისტები. 2015 წელს, ჯამში, გადამზადდა 549 მსმენელი: სახელმწიფო უწყებებში, ადგილობრივ თვითმმართველობისა და ბიზნეს-სექტორში დასაქმებული შესყიდვების სპეციალისტები.

დიაგრამა N25: 2015 წელს სახელმწიფო შესყიდვების სასწავლო ცენტრში გადამზადებული სპეციალისტების განაწილება რეგიონებისა და უწყებების მიხედვით

2015 წელს სააგენტოს ინფორმაციული ტექნოლოგიების დეპარტამენტის მიერ, საგანგებოდ სასწავლო ცენტრისათვის, შეიქმნა მსმენელთა on-line რეგისტრაციის, სტატისტიკური ანალიზის, პრე და პოსტ-ტესტირების უნიკალური კომპიუტერული პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც საშუალებას იძლევა, ობიექტურად შეფასდეს ტრენინგის მსმენელთა ცოდნის დონე, როგორც სასწავლო კურსის დაწყების წინ, ისე ტრენინგის დასასრულს, სერტიფიკატების გაცემამდე.

ტრენინგის კურსის პირველ დღეს მსმენელებს უტარდებათ პრეტესტირება, რითაც, განისაზღვრება მათი ცოდნის დონე, მოცემული დროისათვის.

აგრეთვე უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ წლის განმავლობაში სასწავლო ცენტრის მიერ სისტემატურად ტარდებოდა მსმენელთა ანონიმური გამოკითხვის ფორმების ანალიზი, რომლის შედეგებზე დაყრდნობითაც მუდმივად იხვეწება როგორც სასწავლო პროგრამა, ასევე ტრენინგთა მიდგომები. 2015 წელს ჩატარებულ ტრენინგებზე წარმოდგენილ იქნა 405 კითხვარის ერთეული, რომელთაგანაც 248 მსმენელი მიიჩნევს, რომ მოდული იყო „ძალიან წარმატებული“, 157 მათგანი მიიჩნევს რომ იყო „წარმატებული“ და არცერთი მათგანი არ თვლის, რომ კურსი იყო „წარუმატებელი“.

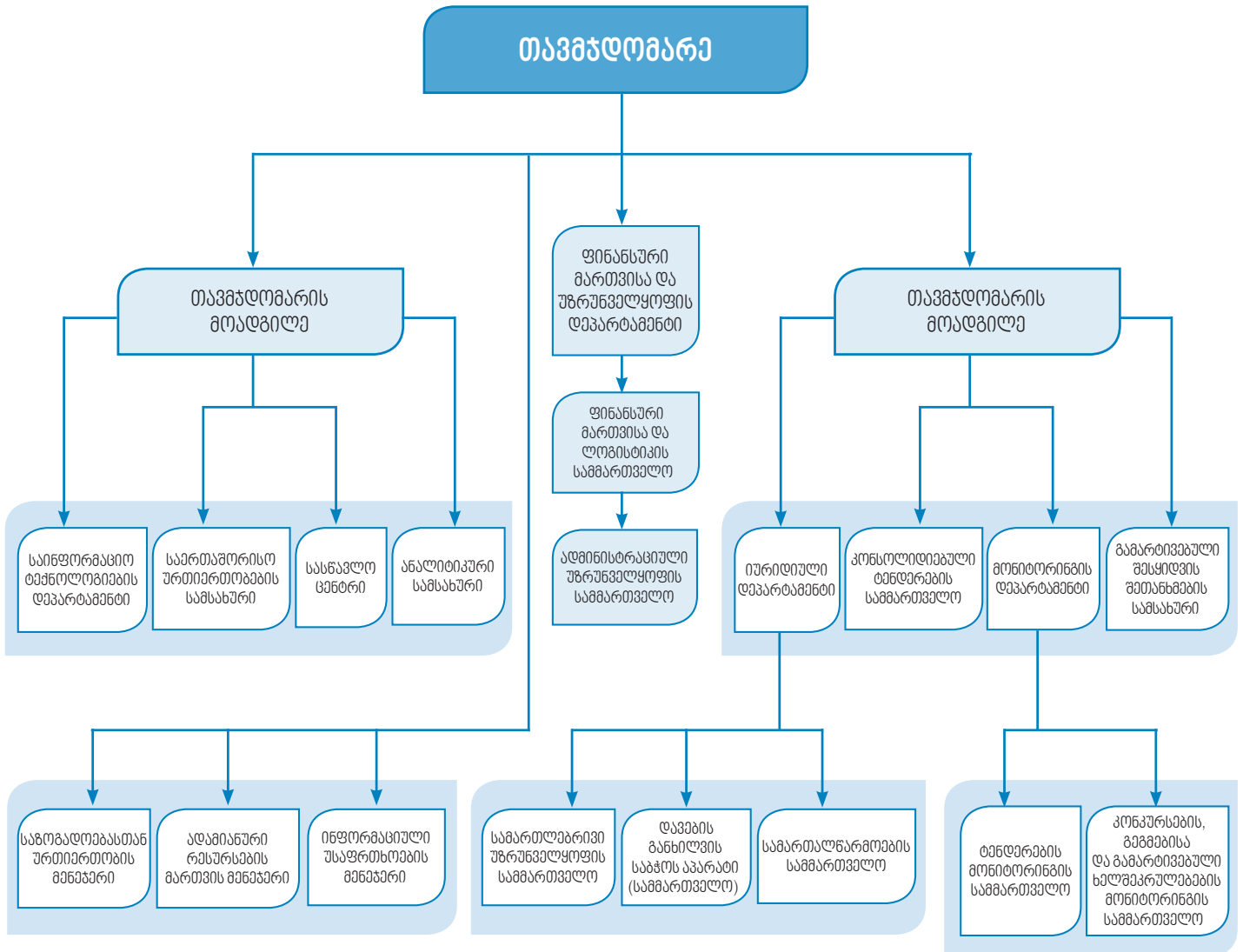
2016 წლისათვის დაგეგმილია ტრენინგების 15 ნაკადი, 840 მსმენელისათვის და 5 ვორქ-შოფი სახელმწიფო შესყიდვების პროცედურებით დაინტერესებული 100 სხვა პირისათვის (ბიზნეს-ორგანიზაციები და სხვ. დასაქმებული პირები).

სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს ადამიანური რესურსები

საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 28 ოქტომბრის #554 დადგენილებით „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოში რეორგანიზაციისა და საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს დებულებისა და სტრუქტურის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 23 აპრილის # 306 დადგენილებაში შევიდა ცვლილება, რის შედეგად ჩამოყალიბდა სსიპ სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს ახალი სტრუქტურა და სამტატო განრიგი. (სქემა 1) ახალი სტრუქტურული ქვედანაყოფები უზრუნველყოფენ სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს მიზნებისა და ამოცანების ეფექტიანად შესრულებას.

სქემა N1

გამოცემები და პუბლიკაციები

სახელმწიფო შესყიდვების სფეროს სისტემის მომხმარებელთა ინფორმირებულობის და უშუალოდ შემსყიდველი ორგანიზაციების შესაბამისი სპეციალისტების კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით სააგენტოს მიერ საერთაშორისო დონორთა თანადაფინანსებით 2015 წლის განმავლობაში შეიქმნა და გამოიცა რამოდენიმე სახელმძღვანელო და გამკვლევი:

- „სახელმწიფო შესყიდვების გამკვლევი“;¹⁰
- „სახელმწიფო შესყიდვების ერთიანი ელექტრონული სისტემის მომხმარებლის სახელმძღვანელო“;¹¹
- „250 ხშირად დასმული შეკითხვა სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ თანდართული პასუხებით“;¹²
- სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს 2014 წლის საქმიანობის ანგარიში;¹³
- კონსოლიდირებული ტენდერების მენეჯმენტის სისტემის სახელმძღვანელო;¹⁴
- გამარტივებული შესყიდვის შეთანხმების მოდულის (SMP) მომხმარებლის სახელმძღვანელო;¹⁵

¹⁰ http://www.procurement.gov.ge/getattachment/ELibrary/Manuals/saxelmwifo-shesyidvebis-gzamkvlevi_25-11-2015.pdf.aspx

¹¹ http://www.procurement.gov.ge/getattachment/ELibrary/metod-mititebebi-da-recomendaciebi/SPA_UM.pdf.aspx

¹² <http://www.procurement.gov.ge/getattachment/250-FAQ-for-CD.pdf.aspx>

¹³ <http://www.procurement.gov.ge/getattachment/ELibrary/AnalyticalStudiesReports/2014-tslis-angarishi-geo.pdf.aspx>

¹⁴ <http://www.procurement.gov.ge/getattachment/ELibrary/Manuals/CTD-USER-MANUAL-v1-0.pdf.aspx>

¹⁵ http://www.procurement.gov.ge/getattachment/ELibrary/Manuals/SMP-USER-MANUAL-GEL-V1-0_2.pdf.aspx

მომხმარებელთან კომუნიკაცია

2015 წლის განმავლობაში სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს დოკუმენტბრუნვამ (შემოსული და გასული წერილების რაოდენობამ) შეადგინა 17,538 (2014 წელს 12,215). აგრეთვე, სააგენტოს ოფიციალურ ელექტრონულ ფოსტაზე: Info@procurement.gov.ge შემოვიდა და მსვლელობა მიეცა 5,728 (2014 წელს 4,838) წერილს, ხოლო დაარქივებული წერილების რაოდენობაა 3,937 (2014 წელს 2016).

გარდა ამისა, სააგენტოში მოქმედებს მოქალაქეთა მომსახურების ცენტრი, რომლის მეშვეობითაც ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს შესაძლებლობა ეძლევა მიიღოს კომპეტენტური და სრულყოფილი პასუხი ნებისმიერ კითხვაზე, რომელიც სააგენტოს საქმიანობასთანაა დაკავშირებული. 2015 წლის განმავლობაში ცენტრში შემოვიდა და პასუხი გაეცა 17,927 (2014 წელს 9,613) ბარს.

უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ სააგენტო მუდმივად ცდილობს სახელმწიფო შესყიდვებით დაინტერესებული პირების ინფორმირებას ახალი სერვისებისა და მოდულების განვითარებაზე, რის გამოც მათ პერიოდულად ეგზავნებათ სისტემური შეტყობინებები და მოკლე ტექსტური შეტყობინებები (SMS). 2015 წელს გაგზავნილი სისტემური შეტყობინებების ჯამური რაოდენობა აღემატება 26 მილიონს, ხოლო მოკლე ტექსტური შეტყობინებების რაოდენობა კი 228 ათასს აღწევს.

თანამშრომლობა საერთაშორისო ინსტიტუტებთან, კარტნიორობა სამოქალაქო და საჯარო საქმეებთან

საქართველოში სახელმწიფო შესყიდვების წარმატებული რეფორმის, ელექტრონული სისტემის eProcurement-ის განვითარების და სამომავლო გეგმების მიმართ ინტერესი საკმაოდ მაღალი იყო 2015 წელს. სააგენტოს მრავალი ქვეყნის ოფიციალური და არასამთავრობო ორგანიზაციების დელეგაცია სტუმრობდა შესყიდვების სფეროში გამოცდილების გაზიარების მიზნით. ინფორმაციის გავრცელებისა და ცოდნის გაზიარების კუთხით შეხვედრები ასევე იმართებოდა საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში.

საუკეთესო პრაქტიკისა და სხვა ქვეყნების გამოცდილების გაზიარების მიზნით, სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს წარმომადგენლები აქტიურად მონაწილეობდნენ მნიშვნელოვან ფორუმებსა და სიმპოზიუმებში ევროპასა და აზიაში.

საჯარო შესყიდვების სფეროში მე-11 საერთაშორისო ფორუმი ბათუმში

სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტომ, მსოფლიო ბანკთან თანამშრომლობით, ქ.ბათუმში, 2015 წლის ივნისში უმასპინძლა „მე-11 საჯარო შესყიდვების ცოდნის გაზიარების საერთაშორისო ფორუმს“. ეს საერთაშორისო ფორუმი ყოველწლიურია და მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში იმართება. ფორუმში მონაწილეობა მიიღო 25 ქვეყნის 100-ზე მეტმა წარმომადგენელმა.

ფორუმის ორგანიზატორები იყვნენ მსოფლიო ბანკი (The World Bank), აზიის განვითარების ბანკი (ADB), ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD), ისლამური განვითარების ბანკი (IDB), ასევე ევროპის საინვესტიციო ბანკი (EIB), ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია (OECD) და მართვისა და მმართველობის განვითარების პროგრამა SIGMA (ევროკავშირისა და OECD-ის ერთობლივი ინიციატივა). კონფერენციაზე ასევე მონაწილეობდნენ მსხვილი დონორი ორგანიზაციები: ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტო (USAID), გაეროს განვითარების პროგრამა (UNDP), გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოება (GIZ), ევროკავშირის დელეგაცია და სხვები.

სამთავრობო და არასამთავრობო დელეგაციების ვიზიტები სააგენტოში

სააგენტომ 2015 წელს არაერთ სამთავრობო თუ არასამთავრობო ორგანიზაციას უმასპინძლა უცხოეთიდან. მათ შორის იყვნენ ალბანეთის, უგანდის, ეთიოპიის, ავღანეთის, უზბეკეთის, ყირგიზეთის, ტაჯიკეთის, იაპონიის, მალაიზიის და ზამბიის დელეგაციები, რომლებიც გამოცდილების გაზიარების მიზნით, გაეცნენ საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვების საკანონმდებლო რეგულაციებს და ელექტრონული სისტემის სერვისებს.

საქმიანი შეხვედრები საქართველოს რეგიონებში კერძო და სახელმწიფო ორგანიზაციების წარმომადგენლებთან

ქუთაისსა და ბათუმში, გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების (GIZ) და საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატის მხარდაჭერით, გაიმართა სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს და მენარმეობის განვითარების სააგენტოს ერთობლივი საინფორმაციო შეხვედრები იმერეთის და აჭარის რეგიონში მოქმედ მცირე და საშუალო ბიზნესის წარმომადგენლებთან.

შეხვედრების მიზანი იყო ბიზნესსაზოგადოებისთვის ინფორმაციის მიწოდება სახელმწიფო შესყიდვებთან დაკავშირებით, სიახლეებისა და ინიციატივების გაცნობა და შესყიდვების ერთიანი ელექტრონული სისტემის პოპულარიზაცია.

კონკურსების მეშვეობით საპროექტო მომსახურების სახელმწიფო შესყიდვის ახალ წესსა და პირობებთან დაკავშირებით, „ღია მმართველობის პარტნიორობის“ (Open Government Partnership - OGP) ფარგლებში, გაიმართა ოთხი საინფორმაციო-საკონსულტაციო შეხვედრა სახელმწიფო ორგანიზაციების წარმომადგენლებთან. ქ. თბილისსა და ბათუმში.

მნიშვნელოვანი საერთაშორისო შეხვედრები

- 2015 წელსვე დაიწყო მოლაპარაკებები ევროპის თავისუფალი ვაჭრობის ასოციაციასთან (EFTA¹⁶). 2015 წლის სექტემბერსა და დეკემბერში გაიმართა მოლაპარაკებების პირველი და მეორე რაუნდები, სადაც მხარეებმა განიხილეს თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმების ხელშეკრულების საკითხები, რომლის ერთ-ერთი ძირითადი შემადგენელი ნაწილია სახელმწიფო შესყიდვები. მოლაპარაკებების მესამე საბოლოო რაუნდი დაიგეგმა 2016 წლის თებერვალში.
- დაიწყო მოლაპარაკებები აზიის განვითარების ბანკთან (ADB), რომლის მიზანს წარმოადგენს აზიის განვითარების ბანკის მიერ საქართველოში მიმდინარე ტენდერების ინტეგრირება სახელმწიფო შესყიდვების ერთიანი ელექტრონული სისტემის პლატფორმაში. გაიმართა რამოდენიმე ვიდეომოლაპარაკება და სამუშაო შეხვედრები ქ. ბათუმსა და ქ. მანილაში. აზიის განვითარების ბანკის მხრიდან გამოითქვა წინასწარი თანხმობა.
- გაიმართა მოლაპარაკებები ევროკავშირთან ვიზალიბერალიზაციის თაობაზე მომლაპარაკებელთა მისიის წარმომადგენლებთან. ვიზალიბერალიზაციის სამოქმედო გეგმის თანახმად, განხორციელდა საკანონმდებლო ცვლილება, რომელიც ითვალისწინებს გამარტივებული შესყიდვების მოცულობის

¹⁶ ევროპის თავისუფალი ვაჭრობის ასოციაცია EFTA ოთხ ქვეყანას აერთიანებს: შვეიცარია, ისლანდია, ნორვეგია და ლიხტენშტეინი.

შემცირებას და პროცედურების შეცვლას. ცვლილებების თანახმად, გამარტივებულ შესყიდვებზე გადაწყვეტილება უნდა შეთანხმდეს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოსთან.

- აზიის განვითარების ბანკის (ADB) ორგანიზებით, 2015 წლის ოქტომბერში, ქ. მანილაში გაიმართა აზიანური ოკეანის ქვეყნების საჯარო ელექტრონული შესყიდვების ქსელის დაფუძნების კონფერენცია. კონფერენციის მიზანი იყო, ელექტრონულ შესყიდვებში, მოწინავე ქვეყნების გამოცდილების გაზიარება და ელექტრონული შესყიდვების სისტემის გაფართოება აზიის განვითარების ბანკის წევრ ქვეყნებს შორის. კონფერენციაზე სააგენტოს მიერ გაკეთდა პრეზენტაცია საქართველოს ელექტრონული შესყიდვების სისტემის რეფორმებზე, გაიმართა საქმიანი შეხვედრები ელექტრონული შესყიდვების სფეროში მოწინავე ქვეყნების წარმომადგენლებთან.
- 2015 წლის დეკემბერში ვენაში გაიმართა მსოფლიო ბანკისა (WB) და ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (EBRD) მიერ ორგანიზებული ელექტრონული შესყიდვების ფორუმი თემაზე: „ელექტრონული შესყიდვების მონაცემთა გამოყენებით გამჭვირვალობისა და საჯარო ფინანსების ეფექტური ხარჯვა“. ფორუმის მთავარ მიზანს ევროპისა და ცენტრალური აზიის რეგიონის ქვეყნების საჯარო შესყიდვების საუკეთესო პრაქტიკისა და გამოცდილების გაზიარება წარმოადგენდა.
- სააგენტოს წარმომადგენლები 2015 წლის სექტემბერში მონაწილეობდნენ ჟენევაში გამართულ WTO GPA-ის (მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის შეთანხმება სახელმწიფო შესყიდვების თაობაზე) სიმპოზიუმში, სადაც განხილული იყო საქართველოს GPA-ში განწვერიანების შესაძლებლობები და მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის მხრიდან შესაძლო დახმარების ინსტრუმენტები.
- საერთაშორისო ანტიკორუფციული ქსელის (The Regional Hub of Civil Service in Astana), ინიციატივით, საქართველოს საჯარო სამსახურის ბიუროს ორგანიზებითა და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) დაფინანსებით 2015 წლის 30 ივნისს და 1 ივლისს ქ. ბათუმში ანტიკორუფციულ საკითხებთან დაკავშირებით ორდღიანი კონფერენცია „საჯარო სამსახურის რეგიონალური ქსელის მონაწილე ქვეყნების ანტიკორუფციული გამოცდილების გაზიარება“ გაიმართა, რომლის მიზანი იყო საქართველოს წამყვანი უწყებების (მ.შ. სააგენტოს) გამოცდილების წარმოჩენა ანტიკორუფციული რეფორმების მიმართულებით, ანტიკორუფციული პოლიტიკისა და კორუფციასთან ბრძოლის კუთხით.
- სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს წარმომადგენლები სისტემატიურად მონაწილეობდნენ სახელმწიფო ფინანსების მართვის (PFM) რეფორმის სამუშაო ჯგუფის შეხვედრებში. მომზადდა სახელმწიფო ფინანსების მართვის რეფორმის 2015 წლის სამოქმედო გეგმის შესრულების ანგარიში.
- სააგენტოს წარმომადგენლები მონაწილეობდნენ, ერთის მხრივ საქართველოსა და მეორეს მხრივ, ევროკავშირს და ევროპის ატომური ენერჯის გაერთიანებას და მათ წევრ სახელმწიფოებს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებისა და საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების დღის

წესრიგის განხორციელების 2015 წლის ეროვნული სამოქმედო გეგმის შესრულებაში. მომზადდა სამოქმედო გეგმის შესრულების წლიური ანგარიში და 2016 წლის სამოქმედო გეგმა.

- სააგენტოს წარმომადგენლები მონაწილეობდნენ, ღია მმართველობა - საქართველოს (OGP) 2015 წლის სამოქმედო გეგმის შესრულებაში, რომლის ფარგლებშიც მოხდა კონსკურსების და საგრანტო კონკურსების ჩატარების ელექტრონულ პლატფორმაზე გადაყვანა და მათი ინტეგრირება შესყიდვების ერთიან ელექტრონულ სისტემაში.
- სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს წარმომადგენლები მონაწილეობდნენ, მსოფლიო ბანკის, კერძო სექტორის კონკურენტუნარიანობის განვითარების პოლიტიკის გატარების (DPO) მომზადებაში და კონკურენტუნარიანი მრეწველობის და ინოვაციური პროგრამის ფარგლებში ტექნიკური დახმარების გამოყოფის თაობაზე, საქართველოს მხრიდან აღებული ვალდებულებების შესრულებაში. მომზადდა 2015 წლის შესრულების ანგარიში.

სახელმწიფო შესყიდვების სფეროს რეფორმირების გამკვლევისა და სამოქმედო გეგმის მომზადება

2015 წლის ერთ-ერთ მთავარ გამოწვევად კვლავ რჩება ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ (DCFTA) შეთანხმების ვალდებულებებზე მუშაობა, რომელიც ითვალისწინებს სახელმწიფო შესყიდვების კანონმდებლობისა და ინსტიტუციური მოწყობის ევროკავშირის შესაბამის ნორმებთან ეტაპობრივ დაახლოებას. ასოციირების ხელშეკრულების 145-ე მუხლი საქართველოს ხელისუფლებას ავალდებულებს გამკვლევის შემუშავებას და მის იმპლემენტაციას ხელშეკრულების ვადებით განსაზღვრულ პერიოდში. შვედეთის საერთაშორისო განვითარებისა და თანამშრომლობის სააგენტოს (SIDA-ს) და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP-ს) ფინანსური და ტექნიკური დახმარებით და სააგენტოს აქტიური ჩართულობით შემუშავებულ იქნა სამოქმედო გეგმა, რომლის სამუშაო ვერსიაც გადამუშავდა სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს ექსპერტების მიერ. სამოქმედო გეგმის საბოლოო ვარიანტი გადაეგზავნა ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს; ასევე, 2015 წლის 25 ნოემბერს, განსახილველად წარედგინა საქართველოს პარლამენტს, ხოლო 26 ნოემბერს მთავრობის ადმინისტრაციას, ეკონომიკურ საბჭოს და აღმასრულებელი ხელისუფლების სხვა უწყებებს.

სამოქმედო გეგმა განერილია 8 წლიან პერიოდზე (ასოციირების შეთანხმების ძირითადი დებულებების ძალაში შესვლის თარიღიდან 01.09.2014) და დაყოფილია ხუთ ფაზად. თითოეული ფაზა ითვალისწინებს ევროკავშირის დირექტივების შესაბამისად, კონკრეტულ საკანონმდებლო და ნორმატიულ ცვლილებებს, რომელიც უზრუნველყოფს ევროკავშირის სახელმწიფო შესყიდვების სისტემასთან დაახლოებას.

საქართველო, საკანონმდებლო დაახლოებისა და იმპლემენტაციის პროცესში, გაივლის შემდეგ ძირითად ეტაპებს:

- I ფაზა - 3 წელი ასოციირების შესახებ შეთანხმების ძალაში შესვლიდან¹⁷ – სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების გაფორმების, და შესაბამისი ინსტიტუციური ბაზის მარეგულირებელი ძირითადი სტანდარტები;
- II ფაზა - 5 წელი ასოციირების შესახებ შეთანხმების ძალაში შესვლიდან – სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ დირექტივისა და სახელმწიფო შესყიდვების სფეროში დავების განხილვის შესახებ დირექტივის ძირითადი ელემენტები;
- III ფაზა - 6 წელი ასოციირების შესახებ შეთანხმების ძალაში შესვლიდან – სექტორების შესახებ დირექტივისა¹⁸ და სექტორების სფეროში დავების განხილვის შესახებ დირექტივის ძირითადი ელემენტები;

¹⁷ ასოციირების შესახებ შეთანხმება, დრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმების (DCFTA) ჩათვლით, რატიფიცირებულია საქართველოს პარლამენტის მიერ 2014 წლის 18 ივლისს. 2014 წლის 1 სექტემბერს დაიწყო ასოციირების შეთანხმების ეტაპობრივი განხორციელება, რითაც ძალაში შევიდა ასოციირების შეთანხმების 80%, მათ შორის, შეთანხმების ის დებულებები, რომლებიც სახელმწიფო შესყიდვების სფეროსთანაა დაკავშირებული.

¹⁸ აღნიშნული დირექტივა (2014/25/EU) ეხება წყალმომარაგების, ენერგეტიკის, ტრანსპორტისა და საფოსტო მომსახურების სექტორებში მოქმედი შემსყიდველი ორგანიზაციების მიერ განხორციელებულ სახელმწიფო შესყიდვებს.

- IV ფაზა - 7 წელი ასოცირების შესახებ შეთანხმების ძალაში შესვლიდან – სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ დირექტივისა და სახელმწიფო შესყიდვების სფეროში დავების განხილვის შესახებ დირექტივის სხვა (სავალდებულო და არა-სავალდებულო) ელემენტები;
- V ფაზა - 8 წელი ასოცირების შესახებ შეთანხმების ძალაში შესვლიდან – სექტორების შესახებ დირექტივისა და სექტორების სფეროში დავების განხილვის შესახებ დირექტივის სხვა (სავალდებულო და არასავალდებულო) ელემენტები.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, ნათელია, რომ სამომავლო რეფორმა ბევრად უფრო ფართომასშტაბიანია, ვიდრე მხოლოდ ევროკავშირის სახელმწიფო შესყიდვების სფეროში მოქმედი დირექტივების დებულებებთან დაახლოება. გარდა იმისა, რომ უნდა მოხდეს საკანონმდებლო ჰარმონიზაცია, საქართველომ, ასევე, უნდა უზრუნველყოს ახალი პროცედურებისა და წესების სათანადო დანერგვა და იმპლემენტაცია, რომლებიც ემყარება გამჭვირვალობის და არადისკრიმინაციულობის პრინციპებს. ევროკავშირთან საკანონმდებლო დაახლოების 8 წლიან პერიოდში გატარდება მნიშვნელოვანი რეფორმები, დაიხვეწება შესყიდვების ერთიანი ელექტრონული სისტემა. ზემოაღნიშნული ცვლილებები ხელს შეუწყობს ევროკავშირის ქვეყნებთან თავისუფალ ვაჭრობას და გაზრდის კონკურენციას ქართულ საჯარო შესყიდვებში.

სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო
STATE PROCUREMENT AGENCY

თბილისი 2016